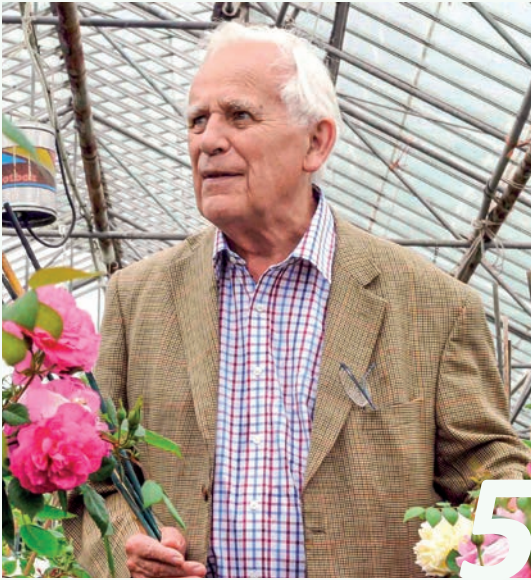

RUUSUNLEHTI ROSENBLADET

SUOMEN RUUSUSEURA RY • FINSKA ROSENSÄLLSKAPET RF

3 • 2026

Sisällysluettelo – Innehåll

- 3 Puheenjohtajan palsta
Ordförandens spalt
Michael Luther
- 4 Toimituksen pöydältä
Från redaktionsbordet
Eija Temmes / Inger Kullberg
- 5 David Austinin 100-vuotismuistoksi
Till minne av David Austin 100 år
Maria Hjort
- 12 Rosarium Hospitalis Borgoensis - Pensasruusujen
monimuotoisuutta varmennetaan ja esitellään Porvoossa
Rosarium Hospitalis Borgoensis - buskrosornas mångfald
garanteras och presenteras i Borgå
Maarit Heinonen
- 14 Rosario varmuuskokoelmana
Rosariet som garantisamling
Märtha Vesterback
- 16 Ingerin vieraana Björkelundissa
På besök hos Inger på Björkelund
Eija Temmes
- 24 Pirkanman paikallisryhmän toimintaa vuonna 2026
Verksamheten i lokalgruppen i Birkaland sommaren 2026
Pentti Säynäjärvä & Laila Vesto
- 26 Ruotsin ruusutarhat, osa 3/3: Fredriksdal – ruusuhistorian äärellä
Rosträdgårdar i Sverige, del 3/3: Fredriksdal – vid roshistoriens rand
Päivi Helmiö
- 34 Äänestä suosikkiruusuasi!
Rösta fram din favoritros!
Michael Luther
- 38 Paikallisryhmät tiedottavat
Lokalgrupperna informerar
- 39 Jäsensyys pohjoismaisissa ruususeuroissa
Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Kansikuvat / Omslagsbilder

Etukansi / Framsidan: 'The Albrighton Rambler'. Kuva/Foto Päivi Helmiö
Takakansi / Baksidan: 'Nils'. Kuva/Foto Märtha Vesterback

Puheenjohtajan palsta / Ordförandens spalt

MICHAEL LUTHER puheenjohtaja/ordförande

Peter Boyd ja Peter Joy vuodelta 2024 Meilahden Ruusutarhassa. / Peter Boyd och Peter Joy i Rosariet i Mejlans 2024.

Kesän kuluessa olemme saaneet pari suruviestiä, jotka koskettavat minua ruusujenystävää syvästi.

Juhannuksen alla, 24. kesäkuuta, juhannusruusun ja muiden spinosissimruusujen (tarhapimpinellaruusujen) parhaaseen kukinta-aikaan, kuoli Peter Boyd Englannissa. Peter Boyd oli tunnettu Euroopassa ja muuallakin maailmalla parhaana spinosissimaeksperttinä. Hän oli omistanut elämänsä niiden tutkimiselle ja niistä kirjoittamiselle. Minulla oli ilo tutustua Peteriin hänen vieraillessaan Suomessa kiertomatkalta, joka edelsi Ruotsin Kalmarissa järjestettyä, vuoden 2024 WFRS:n (World Federation of Rose Societies) konferenssia. Tapasin hänet ja vaimonsa Evelynin sittemmin uudestaan Islannissa Pohjoismaisen ruusuviikonlopun yhteydessä 2025.

Peterillä oli kyltymätön tarve oppia kaiken aikaa lisää ruusuista, joille hän oli vihkiytynyt. Ei ollut aivan helppo pysyä perässä hänen pyrkiessään täydelliseen tietämykseen. Samalla oli paljon opittavaa hänen elämänaikaisesta omistautumisestaan spinosissimaruusuille, jotka ovat niin keskeisiä oman maamme ruusuperinteessä ja -kulttuurissa.

Under sommaren har vi nåtts av några dödsbud som berört mig djupt som rosenälskare.

Den 24 juni, just före midsommar när midsommarrosen och de andra spinosissimarosorna blommade som bäst dog Peter Boyd i England. Peter Boyd var känd i Europa och i hela världen som den bästa experten på Spinosissimma-rosor. Han ägnade sitt liv åt att studera dem och skriva om dem. Jag hade glädjen att få lära känna Peter då han besökte Finland 2024 på Pre-touren i samband med den regionala WFRS-konferensen i Kalmar i Sverige. Sedan träffade jag igen honom på nytt tillsammans med hustrun Evelyn på den Nordiska Rosenweekenden i Island 2025.

Peter hade ett omätligt behov av att hela tiden lära sig mera om de rosor han vikt sitt liv åt. Det var inte alltid lätt att hänga med i hans strävan efter perfekt och fullständig kunskap. Samtidigt fanns det så mycket att lära av hans livslånga engagemang för Spinosissimma-rosorna, som ju är en central del i vårt egna finska rosarv och vår ros-kultur. När han besökte Finland i månadsskiftet juni-juli

Valitettavasti hänen Suomen vierailunsa osui kesä- ja heinäkuun vaihteeseen, jolloin Spinosissima-ryhmän kukinta oli ohi, joten kokemuksensa niistä jäi varsin kapeaksi. Olinkin toivonut, että hän uusisi vierailunsa Suomessa parhaaseen spinosissimoiden kukinta-aikaan. Tämä ei toteutunut. Ei valmistunut myöskään spinosissimaruusuja käsittelevä kirja, jota hän oli pitkään työstänyt. Menetys koskee koko ruusumaaailmaa. Meille jäi kuitenkin muisto omistautuneesta ja asiantuntevasta ruusujenystävästä, jonka kirjoittamista artikkeleista saamme ammentaa tietoa.

Heinäkuun 20. saapui vieläkin shokeeraavampi kuolinuutinen. David Austin Jr. kuoli vain 68-vuotiaana vaikeaan neurologiseen sairauteen. David Austin Jr. omisti elämänsä jalostustyölle, jonka hänen isänsä alkuunpani 1950-luvulla ja jonka tuloksena syntyi lukuisia fantastisia ruusuja, joista on iloittu kautta maailman.

Austin-ruusut ovat käsite. Kun itse löysin Austin-ruusut 1990-luvulla, ne olivat vieraita ja eksoottisia ja niiden kasvattamista Suomessa pidettiin mahdottomana. Vuosien kuluessa monet suomalaiset ruusuharrastajat, etenkin eteläisessä Suomessa asuvat, ovat saaneet iloita Austin-ruusuista, jotka kohtuullisella vaivannäöllä on saatavissa kukkimaan ja tuoksumaan kotimaan puutarhoissakin. Austin-ruusuissa yhdistyvät vanhanajan kukkien kaunis muoto ja vahva tuoksu modernien ruusujen pitkäkestoiseen kukintaan ja laajaan värikirjoon. Tästä saamme kiittää kumppaakin David Austinia. He ovat olleet edelläkävijöitä ruusunjalostuksen saralla. David Austin Jr. kuoli aivan liian varhain. Ainoana lohtunamme on, että minkä he loivat, elää edelleen niin jo tunnettuina Austin-ruusuina kuin kolmannen sukupolven työnä sen hoitaessa yritystä ja jatkaessa jalostustoimintaa. Varmaankin saamme vielä monta hienoa Austin-ruusua kokeiltavaksemme puutarhoissamme.

2024 hade tyvärr nästan alla Spinosissima-rosor blommat över så hans upplevelse av finska Spinosissima-rosor blev mycket begränsad. Jag hade hoppats att han skulle komma på ett nytt besök till Finland under spinosissimornas bästa blomningstid. Så blev det inte. Inte heller blev den bok om Spinosissima-rosor som han länge arbetade med färdig. Det är en förlust för hela rosvärlden. Nu får vi nöja oss med minnet av en hängiven rosälskare och sakkunnig samt ösa kunskap ur de artiklar han skrev under sin livstid.

Den 20 juli kom ett ännu mera chockerande dödsbud. David Austin Jr dog bara 68 år gammal i en svår neurologisk sjukdom. David Austin Jr ägnade sitt liv åt den rosförädling som hans far David Austin började med på 1950-talet och som skapat så många fantastiska nya rosor till glädje för alla rosälskare runt om i världen.

Austin-rosor har blivit ett begrepp. När jag själv fick upp ögonen för Austin-rosorna i slutet på 1990-talet var de främmande, exotiska och ansågs omöjliga att odla i Finland. Under åren som gått har många rosälskare i Finland och speciellt de sydligaste delarna av landet kunnat glädja sig åt att det finns många Austin-rosor som med en acceptabel arbetsinsats blommar och doftar också i finländska trädgårdar. Austin-rosorna förenar de gammaldags rosornas vackra blomform och starka doft med moderna rosors kontinuerliga blomning och breda palett av färger. För det kan vi tacka både den äldre och yngre David Austin. De har varit visionärer och föregångare inom rosförädlingen och David Austin Jr:s död kom alldeles för tidigt. Det är ändå en tröst att det som de skapat lever vidare inte bara i de Austin-rosor som redan finns utan också i att en ny generation inom David Austin-företaget fortsätter deras förädlingsarbete. Det kommer säkert att ge oss nya fantastiska rosor att pröva på i våra trädgårdar.

Toimituksen pöydältä / Från redaktionsbordet

EUA TEMMES Ruususeuran varapuheenjohtaja, päätoimittaja/vice ordförande, Finska Rosensällskapet, chefredaktör — MÄRTHA VESTERBACK översättning

Hetki

Joskus, ja aivan erityisesti joskus kesällä, suhteeni ajankulkuun muuttuu. Siinä, kun suuren osan vuotta aika väistämättä täyttyy huomaamatta ja kyseenalaistamatta ohikiitävistä tapahtumista ja kieputtaa pyörteissään kuin ennalta suunnitellun järjestyksen mukaisesti, saattaa sen lento kesällä yllättäen hidastua, lähes pysähtyä. Syntyy hetki.

Kuljen leikkurit kädessä puutarhaan täynnä energiaa, aikomusten vallassa, kiireisenä, etukenossa: on aamu ja aika aloittaa työt. Juuri, kun olen ryhtymässä toimeen, osuu katseeni ruusunpuun, terälehtien suloiseen suppuun, sen kärjessä kimmeltävään kastepisaraan... Pysähdyn paikalleni, unohdan aikomukseni ja kiireeni.

Stunden

Ibland, och alldeles speciellt nån gång under sommaren, förändras min uppfattning om tidens gång. Just då, när tiden en stor del av året oundvikligen fylls av händelser som flimrar förbi utan att de varken märks eller ifrågasätts. När allt bara snurrar på enligt någon planerad ordningsföljd kan tidens flykt på sommaren helt överraskande lugna sig, nästan stanna upp. Då uppstår den. Stunden.

Jag går omkring i trädgården med sekator och sax i full beredskap, full av energi, jag skall, jag skall... Det skall gå undan, jag är framåtböjd, det är morgon och hög tid att börja jobba. Precis just då när jag skall sätta igång fastnar min blick på en rosenknopp som liksom trutar med munnen, med en dagdroppe precis mitt i... Jag bara stannar upp, glömm

Ensimmäisenä kukkii aina *Rosa acicularis* huvimajan alapuolisessa rinteessä. Björkelund, Porkkalanniemi, Inger Kullberg. / Den första som slår ut i blom är alltid *Rosa acicularis*, finnrosen, i sluttningen nedanför lusthuset. Björkelund, Porkkala udd, Inger Kullberg.

'Hällestorp'. Sannäs i Borgå, 5.6. / 5 juni, Märtha Vesterback.

'Paapeli', Ylöjärvi, 8.6. / 8 juni, Pentti Säynäväjärvi.

'Linnanmäki', Borgbacken. Nokia 8.6. / 8 juni, Jouko Juutinen.

Vanha tunnistamaton rugosa, Turku 4.6. Maarit Kaipainen. / En gammal oidentifierad rugosaros. Åbo 4 juni, Maarit Kaipainen.

Täynnä iloa ja onnea olen vain, tässä ja nyt, ajan ja tilan solmukohdassa. Hetkessä.

Tämä lehti on täynnä kuvia hetkistä. Havahtumisen, ihmetyksen ja hämmästyksen hetkistä, ohikiitävistä merkityksellisistä näyistä, jotka on ollut halu ja syy ikuistaa. Tämän sivun otokset ovat vastauksia Ruusu-seuran aktiiveille lähettämäni pyyntöön talentaa kesän ensimmäisen ruusun kukinta. Kiitos näistä kuvista!

mina avsikter, min brådska. Jag finns bara här och nu, full av glädje, när tid och rum möts och allt stannar upp. Stunden.

Det här tidningsnumret är fyllt med bilder av stunder. Stunder av klarsyn, förvåning, förundran, förbiflyende betydelsefulla visuella ögonblick, sådana som man bara haft lust och orsak att föreviga. Ögonblicksbilderna på sidan här intill har aktiva medlemmar i Rosensällskapet skickat in som svar på min begäran om att föreviga den försommarens första rosblomning. Tack för dem!

Ensimmäinen ruusunnuppu avautuu – kesä on koittanut

INGER KULLBERG teksti/text – EIJA TEMMES käänös/översättning

Puutarhaelämän suomiin palkintoihin kuuluu saada kulkea puutarhassa kevätkesän aamuina havainnoimassa kaikkea, mikä herää eloon. Kevään koreus on suuri nautinto ja ihmettelyn aihe. Joskus olen jo ehtinyt unohtaa, mitä aiemmin olin istuttanut.

Ruusujen talvehtiminen askarruttaa aina ja mikä ilo onkaan, kun näkee ensimmäisten lehtien puhkeavan. Sitä seuraa ensimmäisten nuppujen etsintä. Porkkalanniemelle kevät saapuu myöhemmin kuin esimerkiksi 14 kilometrin päähän Kirkkonummen keskustaan, mikä johtuu niemen kahta puolta sijaitsevista merenlahdista kylmine vesineen. Niinpä lehdet puhkeavat viidestä seitsemään päivään myöhemmin täällä Björkelundissa.

Den första rosknoppen öppnar sig - försommaren är här

Att få gå en runda i trädgården varje vardag och upptäcka allt som vaknar till liv är en del av den belöning trädgårdslivet ger. Min förundran är ofta ganska stor över att få se och njuta av vårens prakt. Ibland har jag glömt vad jag har planterat under tidigare säsonger.

Rosornas övervintring är alltid ett lika stort frågetecken, att se när de vaknar till liv och får sina första blad är ett stort glädjeämne. Därefter blir det dags att spana efter de första knopparna. Här på Porkkala udd är våren alltid litet senare än till exempel i Kyrkslätt kyrkoby som ligger cirka 14 km norrut. Det beror på havsvikarna med kallt vatten som ligger på båda sidor om udden. Lövsprickningen är ofta 5 – 7 dagar senare här på Björkelund.

'Scinti'. / 'Scintillation'.

David Austinin 100-vuotismuistoksi Till minne av David Austin 100 år

MARIA HJORT teksti/text – DAVID AUSTIN ROSES LTD kuvat, ellei toisin mainita/foto, om inte annat anges – EIJA TEMMES käännös/översättning

Artikkeli perustuu The Rose Society UK:n järjestämään webinaarin ja on julkaistu Ruotsin ruususeuran Rosenbladet-lehden numerossa 2/2026 –

Artikeln baserar sig på det webinarium som arrangerades av The Rose Society UK och har publicerats i Rosenbladet i Sverige, nummer 2 2026

David Austin olisi täyttänyt 100 vuotta 16. helmikuuta 2026, jos olisi vielä ollut elossa. Tämän huomioimiseksi englantilainen ruususeura The Rose Society UK järjesti webinaarin helmikuun 13. päivänä. Me, jotka ohjelmaa kuuntelimme, saimme hienon ja monitahoisen kuvan tästä ruusunjalostuksen suurmiehestä Austinin lähipiirissä toimineiden kollegoiden ja työntekijöiden keskustellessa. Austin oli ujo, mikä illan mittaan tuotiin selkeästi esiin hänen luonteenpiirteistään puhuttaessa. Parhaiten hän viihtyi ulkona siementaimiensa äärellä ja puutarhassaan tai perheensä parissa.

Om David Austin levat hade han fyllt 100 år den 16 februari 2026. Detta uppmärksammade The Rose Society UK med ett webinar på kvällen den 13 februari. I ett samtal mellan flera av de personer som arbetat nära Austin, antingen som anställda i företaget eller som kollegor i rosbranschen, fick vi som lyssnade en fin och mångskiftande bild av denne store rosförädlare. David Austin var en blyg man, detta var ett av många karaktärsdrag som betonades under kvällen. Nöjdast var han ute bland sina fröplantor eller i sin trädgård eller i kretsen av den nära familjen.

David Austin kasvoi viljelijäperheessä läntisessä Englannissa, Albrightonin kylässä Shropshiressä. Perhe, johon kuului vanhempien lisäksi David ja kaksi sisarta, sai toimeentulonsa viljanviljelystä ja karjanhoidosta. Isänäiti, Clara Austin, myi taimia paikallisilla markkinoilla ja välitti kokemuksensa puutarhahoidon siunauksellisuudesta lapsenlapselleen jo, kun tämä vasta oli neli – viisivuotias. Davidin isän läheisellä ystävällä oli lupiineihin ja iiriksiin erikoistunut taimitarha. Nämä kaksi mainitaan nuoren David Austinin tärkeinä esikuvina.

Toisena merkityksellisenä yksityiskohtana kerrotaan, että Davidin täyttäessä 21 vuotta hän sai sisareltaan A. E. Bunyardin kirjan *Old Garden Roses*. Tämän myötä hänelle aukeni uusi maailma ja ajatus siitä, että puutarhanhoido voisi tarjota toimeentulon, alkoi itää. Sodan jälkeen parikymmenvuotias nuorukainen perusti ensimmäisen yrityksensä. Ensimmäiset hänen viljelemänsä ruusut olivat spinosissimaruusu 'Stanwell Perpetual' ja muutama teehybridi. Vuonna 1954 perheen tila siirtyi hänen hallintaansa ja 1956 hän meni naimisiin kuvanveistäjänä

Han växte upp i en jordbrukarfamilj i västra England, i Shropshire i byn Albrighton. Familjen som bestod av föräldrarna, David och två systrar, levde på spannmålsodling och boskap. Farmodern som hette Clara Austin var en ivrig trädgårdsentusiast och hon förmedlade lyckan med en trädgård till sitt barnbarn redan när han var fyra, fem år. Hon sålde plantor på lokala marknader. Davids pappa hade en nära vän som hade en plantskola, specialiserad på lupiner och iris. Dessa båda personer nämndes som viktiga förebilder för den unge David Austin.

En annan detalj som var betydelsefull är att när den unge David fyllde 21 fick han i present av sin syster A. E. Bunyards bok *Old Garden Roses*. Här öppnades en ny värld för honom och tanken på att man kunde leva på trädgård började ta fart. Efter kriget startade den drygt tjugoårige unge mannen sitt första företag. Den första ros han odlade var tillsammans med några thehybrider spinosissiman 'Stanwell Perpetual'. År 1954 tog han över familjejordbruket och 1956 gifte han sig med Pat (1935-2007), som kom att arbeta som skulptris (flera av hennes verk finns

David Austin eräissä kasvihuoneessaan. / David Austin i ett av sina växthus.

The Wife of Bath'.

työskentelevän Patin (1935 – 2007) kanssa. (Patin teoksia on yrityksen vierailupuutarhassa). Kahden vuoden päästä syntyi pariskunnan ensimmäinen lapsi, David Jr.

'Chianti'. Kuva/Foto Helena Verghese Borg

i företags visningsträdgård). Två år senare föddes parets första barn, sonen David jr.

Den tidiga företagshistorien är något hölj i dunkel. Liam Beddall som efterträtt Michael Marriott som rosförädlare i firman berättade att han letat i gamla papper och pärmar men inte kunnat lämna en fulltäckande beskrivning. På 1960-talet drev David Austin tillsammans med en vän firman *Roses and Shrubs* som senare övergick i annat ägarskap och det var på 1960-talet, antagligen 1965, som företaget *David Austin Roses Ltd* bildades. År 1961 lanserades den första av David Austins sedermera berömda rosor 'Constance Spry' följt 1965 av den dramatiskt vackra 'Chianti' (som redan 1962 getts namnet Kashmiri men

'Shropshire Lass'. Kuva/Foto Maria Hjort

Yrityksen varhaishistoria on vaipunut pimentoon. Sen ruusunjalostajana Michael Marriottin jälkeen toiminut Liam Beddall kertoi etsineensä tietoja vanhoista papereista ja mapeista, mutta ei ollut pystynyt laatimaan kattavaa kuvausta. David Austin hoiti 1960-luvulla erään ystävänsä kanssa *Roses and Shrubs* -yritystä, joka päättyi muuhun omistukseen. *David Austin Roses Ltd* -yritys syntyi oletettavasti vuonna 1965. 'Constance Spry', ensimmäinen sittemmin kuuluisaksi tulleista David Austin -ruusuista lanseerattiin vuonna 1961 ja 1965 dramaattisen kaunis 'Chianti' (jolle jo 1962 annettiin nimi, Kashmiri, joskaan ruusua ei tuolloin virallisesti laitettu myyntiin). Vuonna 1968 tuli valkoisen ja roosan sävyinen, 'The Shropshire Lass' yksinkertaisin kukin, aluksi 'Pink Ribboniksi' nimettyinä.

Kaikki neljä olivat kerrankukkivia. David Austinin tavoitteena oli aikaansaada ruusu, joka ulkonäöltään muistuttaisi vanhanajan ruusua, mutta kukkisi toistuvasti. Vuonna 1969 esitelty 'The Wife of Bath' oli ensimmäinen, jossa ilmenivät nämä molemmat ominaisuudet. Näinä vuosina ruusunjalostus oli hänelle harrastus ja maanviljely edelleen päätyö. Austin suuntautui jo varhaisessa vaiheessa selkeästi markkinointiin. Lähes alusta alkaen hän alkoi käyttää luomuksistaan *The English Rose* -käsitettä. Useat perinteiset taimistot ja ostajatahot suhtautuivat epäilevästi näihin "vanhoihin" ruusuihin. Oli vaikea löytää alihankkijoita ja ruusut myytiin enimmäkseen kotoa ja keittiöstä käsin. Mutta eräs hänen mentoreistaan,

inte saluförts offentligt) och 1968 kom den vit-rosa enkelblommande 'The Shropshire Lass' som först döpts till 'Pink Ribbon' och 'Scintillation'.

Samtliga fyra var engångsblommande och målet för David Austin var hela tiden att producera en ros med ett gammaldags uttryck men med återblomning. Hans första lyckade ros med dessa båda egenskaper var 'The Wife of Bath' som presenterades 1969.

Under dessa år bedrev han rosförädling på hobbynivå, jordbruket var fortfarande huvudförsörjningen. Redan tidigt fanns det hos honom en tydlig inriktning på marknadsföring. Austin började nästan direkt att använda begreppet *The English Rose* om sina alster. Många traditionella plantskolor och inköpare var skeptiska till dessa "gamla" rosor. Det var svårt att hitta underleverantörer och de flesta rosor såldes hemma från köksbordet. Men han fick även stor hjälp av en av sina mentorer, rosmannen Graham Thomas som sålde 'Constance Spry' på sin plantskola.

Det stora publika genombrottet kom 1983 med rosen 'Graham Thomas'. Den rosen var en sensation på det årets Chelsea Flower Show och uppmärksammades i pressen. Flera av personerna i webinariet berättade att de hela tiden under den veckan fick frågor från besökarna var man kunde hitta "den där fantastiska gula rosen alla talar om". Irritationen och förvåningen bland etablerade rosförädlare var stor. Vem var den här Austin, som bodde långt ute på landet i Shropshire och inte alls deltog i de invanda

Graham Thomas, oli suureksi avuksi myydessään 'Constance Spry'tä taimitarhallaan.

'Graham Thomas' toi suuren julkisen läpimurron vuonna 1983. Kyseisenä vuonna ruusu oli Chelsea Flower Show'n sensaatio. Moni webinaarion osallistujista kertoi joutuneensa tapahtumaviikolla vastaamaan jatkuvasti kysymykseen, mistä olisi löydettävissä "tuo fantastinen keltainen ruusu, josta kaikki puhuivat." Asemansa vakiinnuttaneet jalostajat olivat sangen ärtynyneitä ja ällistyneitä. Kuka mahtoikaan olla tämä Austin, joka asui kaukana Shropshiren maaseudulla eikä lainkaan näyttäytynyt totutuissa yhteyksissä. *Ja nyt sitten keltainen ruusu myyntiin!* Läpimurrosta huolimatta nuoren yrityksen talous oli jatkuva huolenaihe. Työtä oli tehtävä lujasti vaanivan konkurssin estämiseksi. Pat oli näinä varhaisina vuosina suuri apu puolisolleen. Hän uskoi lujasti miehensä ruusutarjonnan uudistamisideoihin ja onnistui hehkutuksellaan vakuuttamaan epäilijät – pankit ja sisäänostajat. (Henrik VIII:n aluksen mukaan nimetty) 'Mary Rose' oli seuraava suuri menestys. Se palkittiin kultamitalilla Chelsea Flower Show'ssa 1988. Kaunis ruusu, mutta ennen kaikkea ihanasti tuoksuva ruusu, mistä sittemmin tuli Austin-ruusujen tunnusmerkki. Tuoksu – ominaisuus, jolle tuon ajan jalostajat eivät juurikaan panneet painoa.

1980-luvulla yritykseen kiinnitettiin Michael Marriott ja Carl Bennett, molemmat tärkeitä toiminnan kehittäjiä ja aktiivisia uusien ruusujen esittelijöitä. Bennett keksi ryhtyä myymään leikkoruusuja, mistä tuli menestyksellistä ja minkä avulla rahoitettiin muuta toimintaa. Tämä sivuhanke käynnistyi 1990-luvulla ja 2004 ensimmäiset omat leikkoruusut, 'Juliet' och 'Patience', olivat valmiit markkinoille. Menestyksen myötä syntyi tarve laajentaa ja Albrightoniin perustettiin vierailupuutarha sekä rakennettiin uusi kasvihuone. Vuonna 1990 pariskunnan poika David J.C. otti paikkansa yrityksessä. The rest is history. Loppu on historiaa, kuten on tapana sanoa.

Totesin aiemmin, että Austin oli alusta alkaen suuntautunut myyntiin ja markkinointiin. Yrityksen ruusuihin liitetty määrite *English Roses* kehiteltiin varhain.

Yritys julkaisi jo varhain myyntiluetteloihin, joihin taitavat floristit tekivät houkuttelevia asetelmia ja parhaat kuvaajat laadukkaita kuvia. David Austinilla oli myös sana hallussaan. Hän luki paljon ja kirjoitti runoja, mistä jäljempänä lisää. Aiemmin tuli jo mainituksi hänen vaatimattomuutensa ja ujoutensa. Tämä käy ilmi myös hänen tavaltaan kuvailla ruusujaan. Hän ei käyttänyt superlatiiveja, vaan pitäytyi vaatimattomaan ilmaisuun – niin vahvuudet kuin heikkoudetkin tuotiin esiin.

Kaunis kasvitapa oli tärkeä ominaisuus yrityksen myymille ruusuille ja yksi säännöllisimmän esiintyvistä maininnoista David Austinin kuvauksissa oli "charm" tai "full of charm". Hänen ensin luetteloihin ja sittemmin Internettiin laatimansa tekstit olivat hyvin houkuttelevia. "Tule vierailulle, kulje ja kiertele puutarhassamme. Ei ostopakkoa." Hän oli syvälle juurtunut englantilaiseen maaseutuun. Albrightonin kylän arkisesta puutarhaelämästä, kaukana

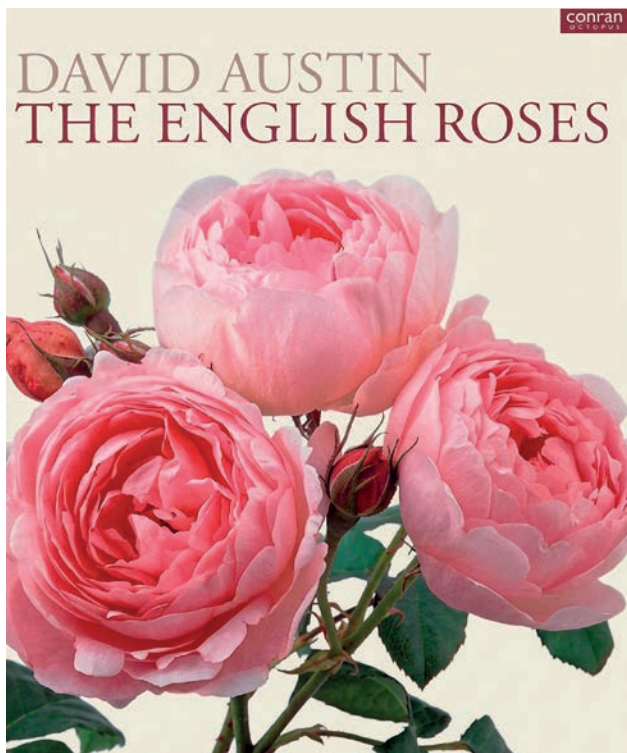
sammanhangen? Och en gul ros till på köpet. Trots detta genombrott var ekonomin ett ständigt bekymmer i det unga företaget. Man fick kämpa hårt för att inte firman skulle gå i konkurs. Pat var under dessa tidiga år ett viktigt stöd för sin make. Hon trodde benhårt på hans idéer om att förnya rosutbudet och hade en svada som kunde övertyga de tvivlande – banker och inköpare. Nästa stora framgång var 'Mary Rose' (döpt efter ett av Henrik VIII skepp). Den hedrades med guldmedalj på Chelsea Flower Show 1988. En vacker ros, men framför allt en ros med en fantastisk doft och detta kom att bli ett av kännetecknen på Austins rosor – doften, en komponent som samtida rosfrädlare inte lagt någon större vikt vid.

Under 1980-talet knöts Michael Marriott och Carl Bennett till företaget, båda två viktiga personer för att utveckla verksamheten och ta aktiv del i framställningen av nya rosor. Bennett låg även bakom idén med att sälja snittrosor, ett mycket framgångsrikt koncept som finansierade den övriga affärsrörelsen. Denna sidoverksamhet påbörjades under 1990-talet och 2004 var de första snittrosorna 'Juliet' och 'Patience' färdiga för marknaden. Med framgångarna kom behovet att bygga ut verksamheten i Albrighton. En visningsträdgård tog form och nya växthus byggdes. År 1990 gick sonen David J.C. in i företaget. The rest is history, som man brukar säga.

Jag har tidigare berättat att Austin tidigt var inriktad på försäljning och marknadsföring. Epitetet *English Roses* för företagets rosor myntades tidigt. Han lade sig till exempel vinn om att använda de yppersta av fotografer. Bildåtergivningen var prioriterad i de kataloger som företaget var tidigt med att producera. Man valde skickliga florister som skapade lockande arrangemang. David Austin var även en ordets man. Han var mycket beläst och skrev egna dikter, mer om det längre fram. Hur rosorna beskrevs i plantskolans material var viktigt. Vi har också nämnt att han var blyg och modest. Detta drag går igen i hur han beskriver sina rosor. Han använde aldrig superlativer när rosorna beskrevs utan han höll en ödmjuk ton – både starka och svaga sidor redovisades. Ett vackert växtsätt var viktigt hos de rosor som salufördes av företaget och ett av de mest frekventa uttrycken i David Austins beskrivningar var "charm" eller "full of charm". Han var även väldigt inbjudande i sina texter i katalogerna (till att börja med) och senare på nätet. "Kom och besök oss, ströva runt i trädgården. Inget köptvång". Han var väldigt jordad i den engelska landsbygden. Byn Albrighton blev en del av marknadsföringen, en vardaglig osnobbig sida av trädgårdslivet långt från herrgårdar och slottsrabatter. Austin var även tidig med att placera sina rosor i offentliga parker och rosenträdgårdar. Här kunde allmänheten över hela England skåda *English Roses* på nära håll.

Marknadsföring var som sagt viktigt men att prata med media var något David Austin avskydde som pesten. Det blev Michael Marriotts uppgift att vara trevlig mot pressen.

Under sändningen kom en del oväntade sidor av David Austin fram. Till exempel att han under tidigt 1980-tal var

The English Rose -teoksen painos vuodelta 2006. / *The English Rose* upplaga från 2006. Kuva/Foto Maria Hjort

kartanoiden tarhoista ja linnojen istutuksista, tuli osa markkinointia. Austin ryhtyi myös varhain sijoittamaan ruusujaan julkisiin puistoihin ja ruusutarhoihin. Niissä yleisö sai katsella lähietäisyydeltä *Englantilaisia Ruusuja*. Markkinointi, kuten sanottua, oli tärkeää Austinille, mutta mediaa hän vältteli kuin ruttoa. Michael Marriot saikin tehtäväkseen miellyttää tiedotusvälineitä.

Lähetyksen aikana paljastui David Austinista myös aivan odottamattomia puolia. Esimerkiksi se, että hän 1980-luvulla oli ollut innokas pioniharrastaja ja -keräilijä. Noihin aikoihin kyseiset perennat eivät olleet suurtakaan huutoa Iso-Britanniassa, vaan useimmat hänen pioneistaan tuotiin Yhdysvalloista. Iirikset oli toinen hullutuksista. Kun ruusuesittelyt veivät yhä enemmän Davidin ajasta, siirtyi vastuu näistä kokoelmista Claire-tyttarelle. Pieni yllätys oli kuulla, että monet varhaisista *David Austin Roses Ltd* -ruusuista oli yksinkertaisin kukkivia, kuten 'Doctor Jackson' vuodelta 1987, 'Ann' vuodelta 1997 ja 'The Rose of Picardy' vuodelta 2004.

Nykyään saatavillamme on useita yrityksen tuottamia yksinkertaisia ruusuja, kuten 'Kew Garden', 'Tottering by Gently' tai äskettäin esitelty 'The King's Rose', mutta aluksi yksinkertaisin kukin kukkivilla ruusuilla oli huono menekki. Täyteläiset, kuohkeat ruusut menivät kaupaksi seitsemän kertaa paremmin kuin edellä mainitut. Niinpä niihin panostaminen vaati aikaa.

David Austinilla oli suuri kirjasto ja hän oli englantilaisen kirjallisuuden parissa kotonaan. Tästä kielivät jo ruusujen nimet: 'Lady of Shalott', 'Wise Portia', 'Scepter'd Isle', 'Emily Brontë' tai 'Desdemona'. Hän jopa julkaisi *The Breathing Earth* -runokokoelman, josta saimme kuulla runon – Stone – jonka luki Joanna Lumley.

'The Rose of Picardy'.

en stor entusiast och samlare när det gällde pioner. Under denna epok stod denna perenn inte högt i kurs i Storbritannien utan de flesta av hans många pioner importerades från USA. En annan vurm var irisar. När rosframställning tog alltmer av hans tid övertog dottern Claire samlingen.

Lite överraskande var det även att höra att många av de tidiga rosorna från *David Austin Roses Ltd* var enkla rosor. Till exempel 'Doctor Jackson' från 1987, 'Ann' från 1997 eller 'The Rose of Picardy' från 2004.

Idag har vi ju flera vackra enkla rosor från företaget som 'Kew Garden', 'Tottering by Gently' eller den nyligen presenterade 'The King's Rose' men i början sålde de enkla rosorna dåligt. De fylliga, fluffiga rosorna sålde nästan sju gånger så mycket som de enkla. Därför avstannade satsningen på de enkla under en ganska lång period.

David Austin hade ett stort bibliotek och var väl hemma i den engelska litteraturen. Det räcker med att titta på alla rosamn som skvallrar om detta 'Lady of Shalott', 'Wise Portia', 'Scepter'd Isle', 'Emily Brontë' eller 'Desdemona'. Han gav även ut en diktsamling *The Breathing Earth* och vi fick höra en dikt – Stone – under sändningen, läst av Joanna Lumley.

Some casual passer-by

*Soon we both shall share a stone
that will for ever be our own,
though centuries shall pass us by:
there we, peacefully, shall lie.*

*And when at last we have returned to clay,
perhaps some casual passer-by will say,
"These two, once, did have their day."
And yet, in truth, he will not know
the joy we did together know.*

David Austinin kirjasto. / Del av Austins bibliotek. Kuva/Foto Maria Hjort

Some casual passer-by

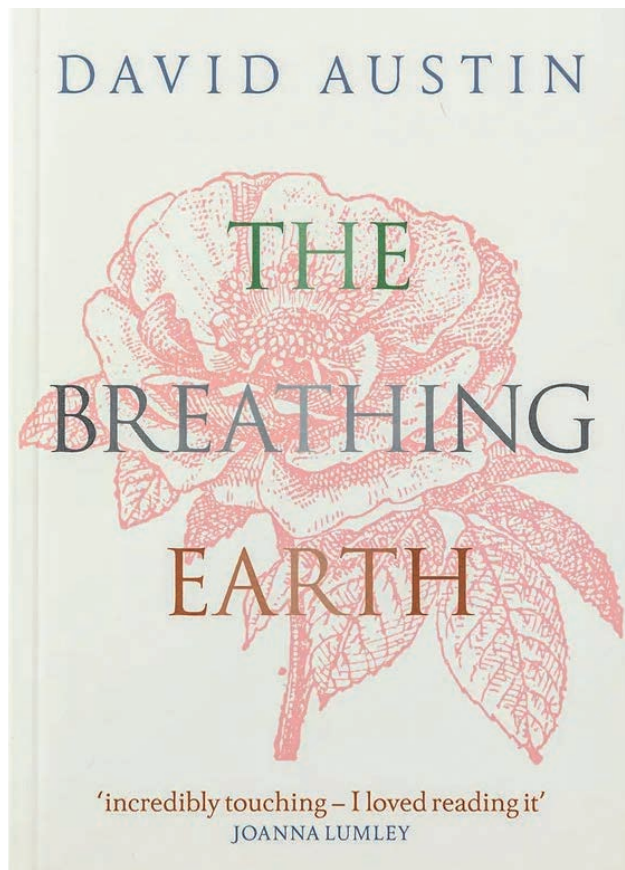
*Soon we both shall share a stone
that will for ever be our own,
though centuries shall pass us by:
there we, peacefully, shall lie.*

*And when at last we have returned to clay,
perhaps some casual passer-by will say,
"These two, once, did have their day."*

*And yet, in truth, he will not know
the joy we did together know.*

David Austin kuoli vuonna 2018 – ja miten hänen jätämästään muistosta sitten sopisi kirjoittaa? Usea suuri ruusupersoonallisuus kertoi webinaarissa hänen merkityksestään. Thomas Proll, saksalaisen Kordesin ruusuesittelijä, arveli David Austinin muuttaneen täysin tapamme nähdä ruusut ja niiden paikka puutarhassa – jäykistä teehybrideistä luonnonmukaisemmin kasvaviksi. Hän mainitsee 'Isebergin' esimerkkinä Austinin vaikutuksesta. Warner Roses -yhtiön Chris Warner lisäsi, että Austin korosti tuoksun merkitystä, mikä viitoitti tietä eteenpäin.

Davidin poika David J.C. Austin johti yritystä äskettäiseen kuolemaansa asti ja kolmas sukupolvi, jota edustavat hänen lapsensa, Richard, James ja Olivia, olivat jo myös mukana. Daniel Myhill, titteliltään Head of breeding program, seuraa Carl Bennettiä. Hän toi esiin sen, että kestäviin ruusuihin ja terveisiin taimiin sijoittaminen on tulevaisuuden ruusumarkkinoilla suoriutumisen edellytys. Webinaarissa mainittiin ilmastonmuutos moneen kertaan. Brittiläiseen tapaan lähetys alkoi pitkällä valitusvirrellä: hankala talvi, sade, sade, ja vielä kerran sade. Tämä uusi normaali on tärkeä näkökulma vastaisuudessa ruusuja esiteltäessä, selitti Daniel Myhill. Samaa hengenvetoon hän Thomas Prollin tukemana totesi, että se, kuinka jokin ruusu pärjää, riippuu kasvupaikasta. Monet kotimaan olosuhteissa huonohkoiksi osoittautuneista ruusuista menestyivät hyvin esimerkiksi Australiassa tai Etelä-Afrikassa. Tätäkin kannattaa miettiä nykyisillä globaaleilla markkinoilla.

Davidin runoteos. / Diktbok. Kuva/Foto Maria Hjort

David Austin avled 2018 och hur ska man beskriva hans eftermäle? Flera stora rospersonligheter vittnade under webinariet om hans stora inflytande. Thomas Proll, chef för rosframställningar hos den tyska firman Kordes, menade att David Austin förändrade hela sättet på hur vi ser på rosor och deras plats i våra trädgårdar. Från stela theybrider till mer naturligt växande plantor. Han nämner själv företagets ros 'Iceberg' som ett tydligt exempel på Austins inflytande. Chris Warner från Warner Roses tillade att Austins framhävande av doften är ett annat exempel på hur rosframställningen skiftade spår.

Företaget leds idag av sonen David J. C. Austin och den tredje generationen, representerade av hans barn Richard, James, och Olivia, har nu trätt in i företaget.

Daniel Myhill, med titeln Head of breeding program, har efterträtt Carl Bennett. Han framhävde att nödvändiga komponenter för att överleva på den framtida rosmarknaden är att satsa på friska plantor och hårdiga rosor. Under webinariet nämndes klimatförändringarna ofta. På brittiskt vis började sändningen med en lång klagovisa över den fruktansvärda vintern, regn, regn och åter regn. Denna nya verklighet blir en viktig aspekt när man presenterar nya rosor framöver, framhöll Daniel Myhill. Samtidigt betonade han och Thomas Proll att en ros kan prestera så olika beroende på växtplats. Flera av de båda företagens halvdåliga rosor på hemmaplan fungerade utmärkt i till exempel Australien eller Sydafrika. Även detta är en aspekt att tänka på i den numera globala rosmarknaden.

Varmuuskokoelmien verkostotapaamiseen Porvoon rosariossa osallistui 21 henkilöä. Tapaamisessa keskusteltiin myös pensasruusujen erilaisista lisäysmenetelmistä. / I garantisamlingsträffen i Borgå rosarium deltog 21 personer. På mötet diskuterades också om olika sätt att föröka buskrosor.

Rosarium Hospitalis Borgoensis

- Pensasruusujen monimuotoisuutta varmennetaan ja esitellään Porvoossa

Rosarium Hospitalis Borgoensis

- buskrosornas mångfald garanteras och presenteras i Borgå

MAARIT HEINONEN, tutkija/??, Luonnonvarakeskus/ Naturbruksinstitutet Luke teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Maarit Heinonen vetää kansallista alkuperäiskasvien varmuuskokoelman verkostoa. –

Maarit Heinonen ansvarar för det nationella nätverket av garantisamlingar som värnar om ursprungsväxter.

Suomi on sitoutunut edistämään oloihimme sopeutuneiden puutarhakasvien monimuotoisuuden säilymistä. Tämä työ on annettu Luonnonvarakeskukselle, joka ylläpitää etenkin suomalaista kasviperintöä ja sellaista ulkomaista lajikkeistoa, jolla on ollut merkittävää viljelyhistoriaa Suomessa. Näitä säilytetään geenipankkikokoelmissa Luonnonvarakeskuksessa sekä varmennetaan ja esitellään varmuuskokoelmissa hajasijoitettuina eri puolilla Suomea.

Rahoitus varmuuskokoelmien verkoston rakentamiselle ja koordinoinnille sekä verkoston säilytykselle on tullut vuodesta 2015 ympäristökorvauksen erityisestä geenipankkitoimenpiteestä. Varmuuskokoelmia koordinoiva Kansallinen kasvigeenivaraohjelma antaa harkiten pitkäaikaissäilytykseen hyväksytyjen puutarhakasvien kantojen ja lajikkeiden ylläpitoa ulkopuolisille tahoille ja korvaa heille aiheutuvia kustannuksia hoitosopimuksen mukaisesti.

Verkostoon kuuluu 14 toimijaa, joista viisi Varsinais-Suomessa, neljä Uudellamaalla, kaksi Kanta-Hämeessä sekä Satakunnan, Keski-Suomen ja Lapin maakunnassa kussakin yksi. Julkisista varmuuskokoelmien toimijoista neljä on kunnallisia, kolme oppilaitoksia, neljä yhdistyksiä tai vastavia, yksi yliopisto ja yksi seurakunta. Näiden lisäksi on yksi varmuuskokoelma yksityispuutarhassa. Yhteensä varmuussäilytyksessä on 348 kasvikantaa 45 puutarhakasvilajista.

Finland har förbundit sig att bevara mångfalden bland de trädgårdsväxter som har anpassat sig till våra förhållanden. Det här arbetet har anförtratts Naturbruksinstitutet som upprätthåller framför allt det finländska växtarvet men också utländska sorter med betydelsefull odlingshistoria i Finland. De här växterna bevaras i genbankssamlingar i Luke, samt garanteras och presenteras i garantisamlingar på olika håll i Finland.

Finansieringen för att bygga upp ett nätverk, för att koordinera och upprätthålla detsamma har sedan 2015 kommit från en särskild genbanksåtgärd inom miljöersättningen. Det nationella växtgenresursprogrammet som koordinerar garantisamlingarna godkänner efter övervägande utomstående aktörer som upprätthållare av samlingar av stammar och sorter av trädgårdsväxter som godkänts för långtidsbevarande. Upprätthållarna får kostnadsersättning enligt vad som bestämts i skötselavtalet.

Aktörerna inom garantisamlingsnätverket är i detta nu fjorton, fem i Egentliga Finland, fyra i Nyland, två i Egentliga Tavastland och en i vart och ett av landskapen Satakunda, Mellersta Finland och Lappland. Av de offentliga garantisamlingarna upprätthålls fyra av kommuner, tre av läroinrättningar, fyra av föreningar eller

Pensasruusujen varmuuskokoelmaan kuuluvat lajikkeet on merkitty kasvilyhtiin kasvigeenivaralogolla. Löytöruusuihin lukeutuva kartanoruusu 'Pikkala' kuuluu varmuuskokoelmaan. / Rosorna i garantisamlingen i Borgå har namnskytalar med logon för växtgenresurser. Fyndrosen 'Pickala', centifoliaros, är en av rosorna i garantisamlinge.

Porvoon rosario

Pensasruusujen vuonna 2018 perustettuun kansalliseen varmuuskokoelmaan on valittu 11 vanhaa lajiketta. Kokoelma sijaitsee Itäisellä Uudellamaalla Porvoon sairaalan edustalla. Varmuuskokoelmaan valitut lajikkeet kuuluvat Porvoon Puutarhayhdistyksen (Borgå Trädgårdsföreningen) vuonna 1997 perustamaan vanhojen pensasruusujen *Rosarium Hospitalis Borgoensis* -rosarioon.

Vuosittainen varmuuskokoelmien verkostotapaaminen järjestettiin tänä vuonna Porvoon rosariossa viikkoa ennen juhannusta. Tapaamista emännöi rosarion hoidosta vuosien ajan vastannut ja pensasruusujen historiaan paneutunut Märtha Vesterback. Märtha ja miehensä Bernt Olin ovat olleet erittäin aktiivisia varmuuskokoelmien verkostossa ja osallistuneet sen jokaiseen tapaamiseen.

Märtha esitteli tapaamisessa rosariota kertoen myös sen perustamisen vaiheista. Rosarion perustamisidea syntyi kesällä 1996, kun porvooolainen taidegalleristi Jorma A. Aunela inspiroitui vaimonsa, muotokuvataiteilija Maria de Lisitzinin, työn alla olleesta Toini Grönqvistin (synt. 1925) muotokuvasta. Turkulainen ruusumatamina tunnettu Grönqvist esitteli muotokuvan teon tauoilla eri puolille Turun seutua perustamia ruusuistutuksia. Silloinen ylilääkäri Sune Lang innostui asiasta ja rosarion paikaksi saatiin sairaalan pääsisäänkäynnin edusta. Eläkkeellä ollut kaupunginpuutarhuri Gunnar Flakholm sai Porvoon Puutarhayhdistyksen mukaan perustamiseen.

Rosario syntyi lahjoitusruusuista, ja sen ruusut on omistettu henkilölle tai organisaatiolle. Jokainen sairaalan osasto sai nimikoruusun. Perustamisvuoden jälkeen istutuksia on täydennetty. Nyt erilaisia pensasruusuja on lähes 50. Alusta lähtien rosariota on hoi- tanut vuonna 1951 perustettu aktiivinen Porvoon Puutarhayhdistys.

Varmuuskokoelmaan valitut pensasruusut edustavat eri ruusu-ryhmiä, kuten tarhapimpinellaruusuja. Monella ruusuista on vahva kytkös porvooolaiseen kulttuurihistoriaan. Tarhakurturuusun vanhaa lajiketta 'Pohjolan Kuningatar', joka tunnetaan myös nimillä 'Kaiserin des Nordens', 'Nordens Drottning', 'Tsaritsa Severa', istutettiin 1900-luvun alussa monelle paikalle Suomessa, myös Porvoossa Fredrika Runebergin puutarhaan. Lajike on peräisin Pietarin kasvitieteellisestä puutarhasta.

motsvarande, en av universitet och en av en församling. Dessutom finns en garantisamling i en privat trädgård. Sammanlagt ingår 348 växtstammar av 45 olika trädgårdarter.

Rosariet i Borgå

I rosariet i Borgå ingår elva rosor i den nationella garantisamlingen. De rosorna utvaldes 2018, när garantisamlingen grundades. Samlingen finns i Östra Nyland vid huvudingången till Borgå sjukhus. Rosorna ingår i Borgå Trädgårdsförenings rosarium för gamla buskrosor *Rosarium Hospitalis Borgoensis*, vilket grundades 1997.

Den årliga nätverksträffen för garantisamlingarnas upprätthållare hölls i år i rosariet i Borgå en vecka före midsommar. Värdisinna för mötet var Märtha Vesterback som i flera år ansvarat för rosariets skötsel och som har fördjupat sig i buskrosornas historia. Märtha har tillsammans med sin man Bernt Olin har varit synnerligen aktiva i nätverket och har deltagit i varje träff.

Märtha presenterade rosariet och berättade också om olika skeden i dess historia. Idén till ett rosarium uppstod på sommaren 1996 då konstgalleristen i Borgå, Jorma A. Aunela inspirerades av sin hustru, porträttmålare Maria de Lisitzins (1946 – 2026) arbete med ett porträtt av i Åbo bosatta Toini Grönqvist. I pauserna mellan målningssessionerna tog denna rosmadam, som hon kallade sig, paret från Borgå till olika platser i Åbo där hon låtit plantera rosor. Överläkaren vid Borgå sjukhus, Sune Lang, svarade positivt på Aunelas förfrågan om att få plantera rosor vid sjukhusets entré. Gunnar Flakholm, pensionerad stadsträdgårdsmästare, övertalade den något i början något motsträviga trädgårdsföreningen att delta i planering och plantering samt att ansvara för skötseln.

Rosorna i rosariet bestod i början av både donerade och inköpta buskrosor. Varje ros är tillägnad en person eller en organisation. Varje sjukhusavdelning fick också sin egen ros. Under de följande åren har planteringarna kompletterats med fler rosor, idag består rosariet av närmare 50 olika buskrosor. Borgå trädgårdsförenings medlemmar har under alla år skött om rosorna. Föreningen grundades 1951.

De rosor som ingår i garantisamlingen representerar olika rosgrupper, flera rosbuskar hör till gruppen spinosissima. Många av rosorna har en stark anknytning till Borgås kulturhistoria. Den gamla rugosarosen 'Nordens Drottning' som donerats från Emsalö av Cita Örndahl planterades i början av 1900-talet på många platser i Finland, till exempel i Fredrika Runebergs trädgård. Rosen, också känd under namnen 'Pohjolan Kuningatar', 'Kaiserin des Nordens' och 'Tsaritsa Severa' har tagits fram i botaniska trädgården i St. Petersburg.

Tapaamiseen kutsuttu Suomen Ruususeuran puheenjohtaja Michael Luther korosti esitelmässään, miten tärkeää on huolehtia ainutlaatuisen suomalaisen ruusuperinnön säilymisestä. Kansallisessa puutarhakasvien geenipankissa ja julkisissa istutuksissa painopisteen tulisi olla suomalaisissa lajikkeissa ja kannoissa.

Ordföranden för Finska Rosensällskapet, Michael Luther, var inbjuden till mötet för att berätta om Finlands unika rosarv. Han betonade vikten av att bevara just detta arv, och i den nationella genbanken för trädgårdsväxter, precis som i garantisamlingarna, borde tyngdpunkten ligga på finländska sorter och stammar.

Rosario varmuuskokoelmana Rosariet som garantisamling

MÄRTHA VESTERBACK teksti ja kuvat/text och foto – EIIJA TEMMES käännös/översättning

Hospitalis Borgoensis -rosario perustettiin vuonna 1997. Porvoon puutarhayhdistyksen hallitus päätti juhlia näyttävästi tapausten 20-vuotispäivää 13. toukokuuta 2017. Olin jo pari vuotta aiemmin alkanut kuvata ruusuja ja lukea niistä kirjoista ja netistä ja mieheni Bernt Olin, joka tuolloin oli yhdistyksen puheenjohtaja, kannusti minua kirjoittamaan pikku kirjan ruusuista ja rosariosta. Kirjaa jaettiin hyvinpalvelleille henkilöille, muille se oli tarjolla ostettavaksi.

Muuan vanhemmanpuoleinen yhdistyksen jäsen ilmestyi joulun 2017 alla kyselemään, saisiko ostaa kirjan. Hän kertoi olevansa erään sangen innokkaan kasviharrastajan ystävä, jolle halusi antaa kirjan joululahjaksi. Hän ei tullut maininneeksi, että kyseinen henkilö oli Sirkka Juhanoja eikä nimi tuolloin vielä olisi korvaani sen kummemmin kalskahtanutkaan. Asiat etenivät nopeasti. Maarit Heinonen Lukesta soitti ja tapaaminen järjestettiin rosariossa 14. heinäkuuta 2018. Maarit ja Sirkka esittelivät meille, mitä "varmuuskokoelma"-käsitteellä tarkoitetaan, konsultoimme muutamaa yhdistyksen hallituksen jäsentä ja asia oli sillä selvä. Suomenkieliselle sanalle ei edelleenkään ole virallista ruotsinkielistä vastinetta. Täällä Porvoossa olemme ottaneet käyttöön garantisamling-sanan.

Vuosittaiset tapaamiset ovat lisänneet kasveja kohtaan tuntemaani kiinnostusta, lyhyesti todettuna. Olen saanut intoa ottaa yhä enemmän selvää asioista, oppinut arvostamaan alkuperäisiä ja kotimaisia lajeja ja päässyt kosketukseen monen osaavan ja mielenkiintoisen ihmisen kanssa. Kokouksia on pidetty ainutlaatuisissa ympäristöissä, kuten Eurassa, jossa sijaitsee syreenikokoelma, Kuralan mäellä Turussa, jossa kasvaa ainakin raparperia ja sipulia, Paraisilla, jossa on yksityinen daaliakokoelma ja Lohjalla Fruticetumissa. Kaikkein suurimmin vaikutuin saadessani tilaisuuden jutella Marjatta Uosukaisen kanssa. Hänhän on työuransa aikana jalostanut useita uusia rhododendronlajikkeita ja sen lisäksi löytänyt kaksineuvoisen 'Nyby'-hillantaimen.

Ellei mitään muutoksia ole tulossa, pidetään seuraava varmuuskokoelmatapaaminen Jyväskylän yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa herukoiden varmuuskokoelmalla. Naapurissa Laukaan kunnassa on Marjatta Uosukaisen jalostustyön kunniaksi nimetty Marjatanpuisto, jossa on alpiruusujen ja atsaleoiden varmuuskokoelma.

Rosarium Hospitalis Borgoensis grundades 1997. Borgå Trädgårdsförenings styrelse beslöt att fira 20-årsjubileet stort den 13 maj 2017. Jag hade redan 2015 börjat fotografera rosorna och läsa om dem i böcker och på nätet, och min man Bernt Olin som då var föreningens ordförande uppmuntrade mig att göra en liten bok om rosariet och rosorna. Boken delades ut till välförtjänta personer, andra kunde köpa den.

En äldre föreningsmedlem dök upp strax före julen 2017 och bad om att få köpa ytterligare en bok. Hon berättade att hon hade en mycket växtintresserad bekant nära Åbo och hon ville ge boken i julklapp åt denna kvinna. Att den kvinnan var Sirkka Juhanoja berättade hon inte, det namnet hade ändå inte sagt mig något då. Sen gick det snabbt. Maarit Heinonen från Luke ringde, och träff i rosariet bestämdes till 14 juni 2018. Vi fick en kort introduktion i vad begreppet "varmuuskokoelma" innebär av Maarit och Sirkka, vi konsulterade några andra styrelsemedlemmar och saken var klar. Det finska ordet har inte ännu någon officiell svensk motsvarighet. Här i Borgå har vi börjat använda ordet garantisamling.

De årliga träffarna har breddat mitt intresse för växter, kort sagt. Jag har fått inspiration till att ta reda på mera, lärt mig att uppskatta ursprungliga och inhemska sorter och kommit i kontakt med många kunniga och intressanta människor. Mötena har hållits i unika miljöer, som Eura, där syrensamlingen finns, Kurala bybacke i Åbo med åtminstone rabarber och lök, den privata dahliasamlingen i Pargas och Fruticetum på Lohjoen. Mest imponerad har jag blivit av att få möjlighet att prata med Marjatta Uosukainen som under hela sitt arbetsliv förädlat fram flera nya sorter av rhododendron och dessutom upptäckt den tvåkönade hjortronplantan 'Nyby'. Om inga förändringar inträffar kommer följande garantisamlingsträff att hållas i botaniska trädgården i Jyväskylä där garantisamlingen för vinbär finns. I grannskapet, i kommunen Laukas, finns garantisamlingen Marjatanpuisto som är en hedersbetygelse till Marjatta Uosukainen för hennes arbete för att ta fram härdiga inhemska rhododendron och azaleor.

Spinosissimaruusu 'Juhannusmorsian' on kokoelmaan kuuluva löytöruusu Elimäeltä. Sen vaaleanpunainen väri haalistuu pian. Sirkka Juhanoja harmitteli, ettei sille ole rekisteröity virallista ruotsinkielistä nimeä, "mutta varmaankin käyttäe siitä Midsommarbrud-nimeä!" / Spinosissimarosen 'Juhannusmorsian' är en fyndros från Elimäki som ingår i garantisamlingen. Den ljusrosa färgen bleknar snabbt. Sirkka Juhanoja beklagade att inget officiellt svenskt namn registrerats, "men visst ska ni använda namnet Midsommarbrud.

Yläpihalle johtavan portin pielessä kukkii *Rosa allardii*. / *Rosa allardi* blommar invid porten som leder till övre trädgården.

Ingerin vieraana Björkelundissa På besök hos Inger på Björkelund

EIJA TEMMES teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Sain kesäkuisena sunnuntaina tilaisuuden pistäytyä Inger Kullbergin luona Björkelundin ruusutarhalla Porkkalan-niemellä. Puutarha, perennat ja aivan erityisesti ruusut, ovat Ingerin sydämenasia. Juuri niistä ennen kaikkea tietysti puhuimme. *Ostimme talomme vuonna 1970. Aluksi hoidimme kukkapenkkejä, jotka täällä jo olivat olemassa. Juhannusruusu muun muassa kasvoi tontilla ja sehän on yksi suosikeistani. Oli jo lapsuudessani, aloittaa Inger, kun istahdamme ruusukuvioiduin astioin katetun kahvipöydän ääreen. Yksi ensimmäisistä istuttamistamme köynnösrusuista*

En vacker söndag i juni hade jag tillfälle att sticka mig in till rosenträdgården Björkelund på Porkkala udd och besöka ägarinnan, Inger Kullberg. Trädgård i allmänhet, perenner i synnerhet och speciellt rosor ligger Inger närmast hjärtat. Förstås pratade vi mest om rosor. Vi köpte huset år 1970. I början skötte vi bara om de rabatter som fanns här från förr. Bland annat växte här en midsommarros och den har alltid varit en av mina favoriter. Det var den redan i min barndom, inleder Inger när vi bänkat oss vid kaffebordet där både koppar och fat är prydda med rosomotiv. En av de

Myös 'Muumioruusu' tervehtii pihaan tulijaa. / Även 'Mumierosen' hälsar besökaren välkommen.

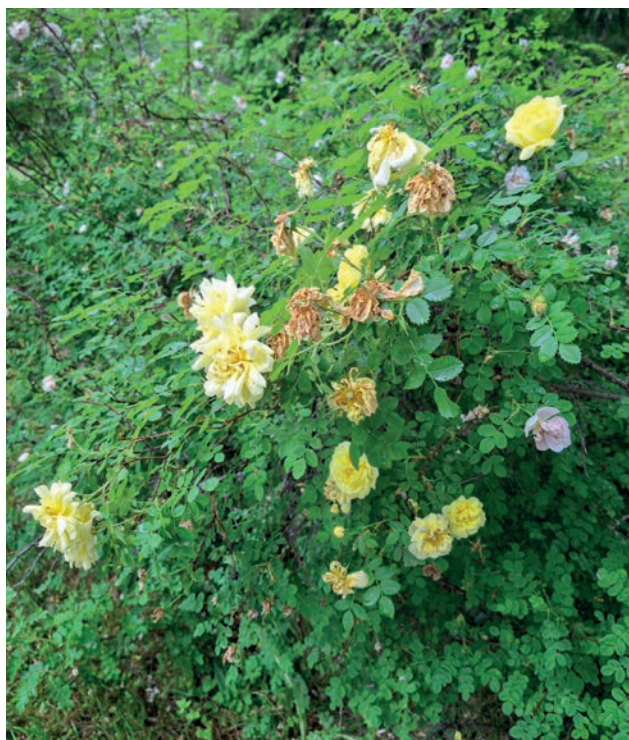

Harvinainen pohjoisamerikkalainen orkidea, kruunutikankontti *Cypripedium reginae*, viihtyy metsänlaidassa. / En sällsynt orkidé, guckoskon med det vetenskapliga namnet *Cypripedium reginae*, trivs i skogsbrynet. Kuva alhaalla/Foto nedan Inger Kullberg

Polku johtaa alapihalle. / Stigen till nedre trädgården.

'Allan Karlsson'.

oli 'Flammentanz' ja se on yhä hengissä, hän jatkaa ja luettelee muita köynnösrusuosikkejaan: 'Lykkefund', 'New Dawn', 'Mme Isaac Pereire', 'Constance Spry'...

Kirkkaanpunaisin tertuin komeileva Floribundaruusu 'Nina Weibull' oli niin ikään alkuvaiheen ensimmäisiä taimihankintoja. Eikä ihme, sillä edesmenneen puolison

första klätterrosorna vi planterade var 'Flammentanz', och den lever fortfarande, fortsätter hon och räknar därefter upp sina favoriter bland klättrarna: 'Lykkefund', 'New Dawn', 'Mme Isaac Pereire', 'Constance Spry'... Floribundarosen 'Nina Weibull' som står med klarröda blomklasar var också en av parets första inköp till trädgården. Inte att

'Fazerin punaisen' yksinkertaiset kukat viehättävät Ingeriä. / De enkla blommorna på 'Fazers röda' fascinerar Inger av.

Bo-Ericin kanta lajikevalikoimaan oli selkeä: *"Ruusun kuulu olla punainen."* Vanhan talon lisäksi maaseutumaisella ja metsäisellä Porkkalan niemellä sijaitsevaan kiinteistöön oli ostopaikka kuulunut runsaan kolmen tuhannen neliön suuruinen tontti, josta pariskunnan hoidossa kehkeytyi vähitellen monilajinen, viehättävä puutarha. Kiinnostus ruusujen kasvattamiseen sai hyvän alun jälkeen lisää vauhtia, kun Kullbergeistä 1990-luvun alussa tuli vastaperustetun Ruususeuran aktiivijäseniä. Ruusut olivat toki olleet mukana avioparin yhteisessä tarinassa jo tätä ennenkin. Hääpäivänä kirkkoa koristivat 'Peace' ja 'Queen Elisabeth', muistelee Inger. Mutta en minä oikeastaan osannut tuolloin ajatella, että ruusuista tulisi aivan keskeinen osa elämääni.

Sillä niin siinä vähitellen kävi. Yhdistystoiminnan, retkien, matkojen ja taimistovierailujen myötä Kullbergit laajensivat ruusuja koskevaa osaamistaan ja tietämystään, saivat tuttavuuksia ja ystäviä ja liittyivät osaksi puutarhaharrastajien ja -asiantuntijoiden verkostojen. Bo-Eric oli taitava lähestymään ihmisiä ja tekemään tuttavuuksia, kertoo Inger.

undra på, eftersom Ingers numera bortgångna make Bo-Eric höll hårt på en princip när nya sorter skaffades: *"En ros skall vara röd."*

Porkkala udd är präglad av idel landsbygdsmiljö och skog, och lägenheten paret Kullberg köpte bestod av ett gammalt hus på en tomt på drygt 3000 kvadratmeter med vissa planteringar. På några år förvandlades området till en artrik och förtjusande trädgård med nya rabatter och planteringar i skogen. Intresset för rosor fanns redan från början och fick mera fart när de gick med i det nybildade Rosensällskapet som aktiva medlemmar i början av 1990-talet. Egentligen fanns rosor med från första början i deras gemensamma liv. *Kyrkan var dekorerad med rosor, 'Peace' och 'Queen Elisabeth' under vår vigsel, drar sig Inger till minnes. Men ingalunda kunde jag den dagen föreställa mig att rosor skulle bli en så stor del av mitt liv.*

Livet utvecklades mer och mer till att handla om rosor. Rosensällskapets verksamhet var intensiv med utflykter, resor och plantskolebesök. Inger och Bo-Eric lärde sig mer

'Toukoniitty' terälehdet taipuvat eri suuntiin, mikä antaa kukalle viehättävän ilmeen*. / Kronbladen på 'Toukoniitty' spretar åt olika håll och ger blomman ett förtjusande utseende.

Ruusut valtasivat yhä enemmän tilaa pariskunnan elämässä, mikä johti lisääntyvään tilan tarpeeseen myös aivan konkreettisestikin. Maakauppojen myötä mäen päällä sijaitseva omakotipiha laajeni hehtaarilla ulottumaan rinteiden alapuolella kasvavan koivikon laitaan ja puron rantaan. Lisää alaa, lisää tilaa, lisää ruusuja!

Paksuja pilvimassoja on kertymässä Porkkalanniemen ylle, kun lähemme katselukierrokselle, metsäpuutarhan läpi johtavaa polkua alapihalle, missä sadat ruusupensaat

om rosor på både bredden och på djupet, de fick nya vänner och bekanta och blev en självklar del i ett stort nätverk av trädgårdsamatörer och -experter. *Bo-Eric var en stor social begåvning, han hade lätt att närma sig människor och att stifta bekantskaper*, berättar Inger. Rosorna tog en allt större plats i parets liv, och det ledde till att de också rent konkret behövde mer utrymme för växter. De fick möjlighet att köpa en hektar tilläggsmark och fick en trädgård i två nivåer, den ursprungliga tomten fortsätter med en sluttning

Kesän ollessa kaunis ja aurinkoinen, puhkeavat 'Mayran' kaikki nuput kaunisluotoisiksi vaaleanpunaisiksi kukiksi, jotka tuoksuvat hyvälle. Mutta jos kesä on sateinen, pysyvät terälehdet yhdessä eivätkä avaudu*. / En vacker och solig sommar slår 'Mayras' alla knoppar ut till vackert formade ljusröda blommor och doften är behaglig. Är sommaren regnig vägrar knopparna slå ut till blommor.

Yksi Björkelundin erikoisuuksista on ehkä myös yksi vaikeimmin lähestyttävistä. / En av specialiteterna på Björkelund är också en av de besvärligaste att närma sig.

rehottavat suurina saarekkeina. Lajikkeita on satoja. Tutut ja vähemmän tutut nimet vilahtelevat korvissani, kun etenemme pensaalta toiselle. Olen *valtavan ihastunut ruusuihin, joilla on yksinkertaiset kukat. Ne myös aloittavat ensimmäisinä täällä*

Nimittäin tämä arvoituksellinen ja piikikas 'Wild Edric'. / Nämligen den här gåtfulla och taggiga 'Wild Edric'.

ner till en björkskog, gränsen utgörs där av en liten bäck. Större område, mera utrymme, rum för ännu fler rosor!

Stora och tunga moln börjar anhopas över Porkala udd när vi ger oss ut för att betrakta rosorna längs stigen som

Harvinainen valkoinen *Rosa majalis*. / En sällsynt *Rosa majalis* med vita blommor.

Rosa majalis 'Alba'. Kuva/Foto Inger Kullberg

Björkelundissa: karjalanruusu, idänmetsäruusu, 'Frösö', toiselta nimeltään 'Nils', 'Linnanmäen Kaunotar', nutkanruusu...

Pysähtelemme ihmettelemään muotojen, värien ja tuoksujen erityisyyttä ja moninaisuutta. *Tämä on Peter Joyn jalostama 'Mayra'. Se sai nimensä perulaisen miniämme mukaan*, selvittää Inger ja kohottaa sateen nuokkuun painamaa kaunotarta paremmin näkösalille. Pensaiden reunoilla ja väleissä kasvaa kurjenpolvia, sormustinkukkaa, lehtoängelmää. Ne kukkivat parhaillaan niin kuin juuri nyt monet ruusuistakin. Ruusujen lisäksi perennat ovat kiinnostaneet Ingeriä. Hänestä tuli Blomsterodlingens vänner i Finland -yhdistyksen jäsen 2002 ja melkein saman tien sen puheenjohtaja, josta tehtävästä hän luopui 2019.

Helteisen päivän päätteeksi on luvassa sadetta, kenties vielä salamointiakin. On aika nousta rinnepolkua yläpihalle, kiittää vierailusta ja valmistautua paluumatkalle. Yritän koota ajatuksiani ja painaa muistiin kuulemaani. Mitä Inger vastasikaan kysyessäni hänen mieliruuksistaan: *"Karjalanruusu, 'Frösö' eli 'Nils', Linnanmäen Kaunotar, nutkanruusu – niitä on niin monia!"*

* Asteriskilla merkityt kuvaukset ovat sitaatteja Jari Hindströmin ja Inger Kullbergin kirjasta / Beskrivningarna med asterisk * är citat ur Jari Hindströms och Inger Kullbergs bok *Förtjusande rosor Ihastuttavat ruusut*. 2016. BoD – Books on Demand.

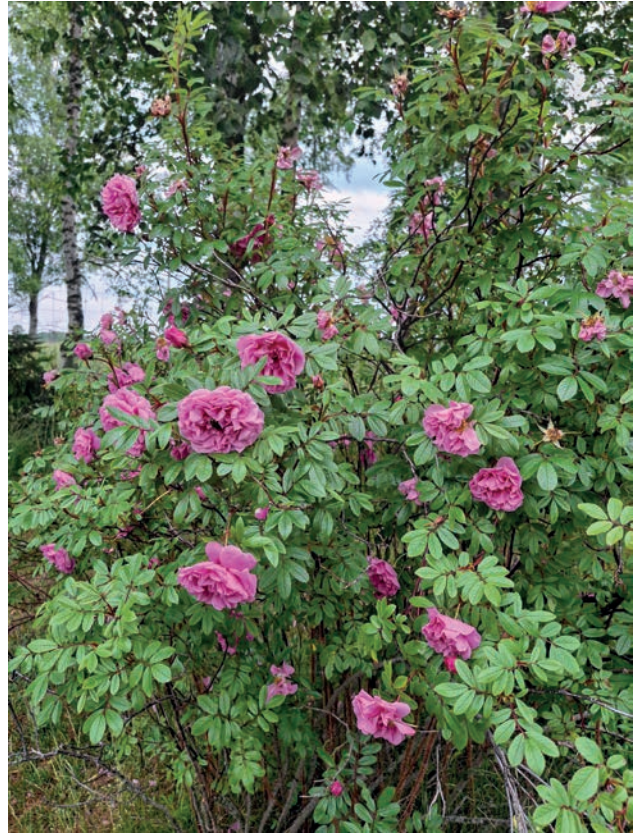
leder från skogsträdgården ner till de lägre belägna planteringarna där de stora rosenbuskarna frodas som stora runda holmar. Här finns hundratals olika rosor. Bekanta och mindre bekanta namn snurrar runt i min hjärna när vi går framåt från buske till buske. *Jag är speciellt förtjust i enkelblommade rosor. De är också de första som slår ut här på Björkelund: finnrosen, den östliga kanelrosen, 'Frösö' som också kallas 'Nils', 'Linnanmäen Kaunotar ('Borgbackens skönhet'), nutkarosen...*

Vi stannar upp för att förundras över den speciella mångfalden av former, färger och dofter. *Det här är 'Mayra', framtagen av Peter Joy. Den fick sitt namn efter vår svärdotter från Peru, förklarar Inger och lyfter upp en av dess vackra blommor så att den skall synas bättre. Omkring och mellan rosbuskarna finns nävor, fingerborgsblommor och aklejrutor. Blomningen är i full gång vid mitt besök. Inger är också förtjust i perenner. Hon blev medlem i föreningen Blomsterodlingens vänner i Finland 2002, blev nästan omedelbart ordförande och avgick från den posten 2019.*

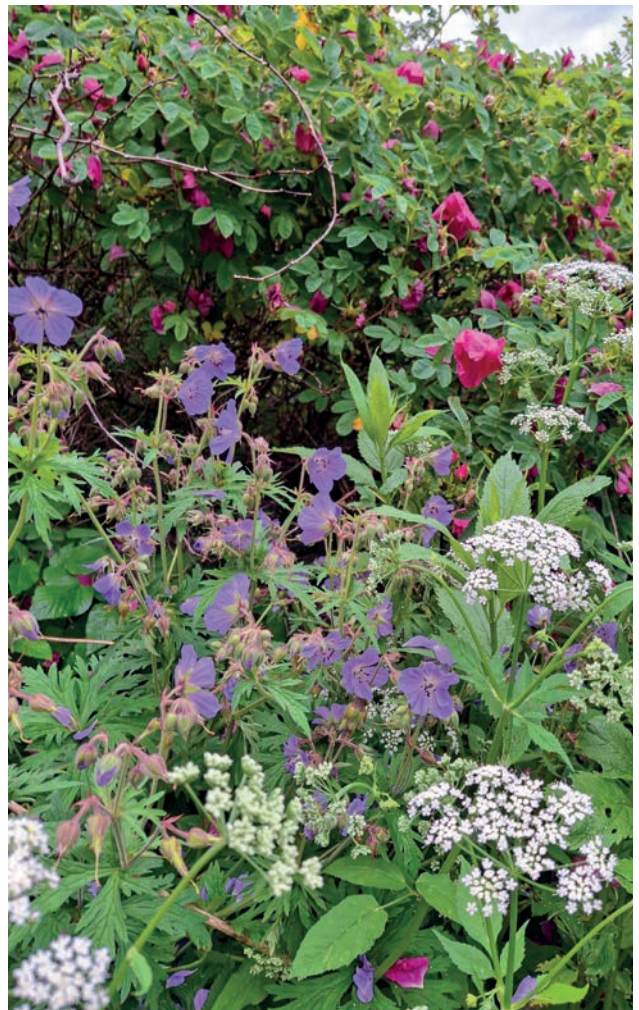
Det utlovas regn mot slutet av den solheta dagen, till och med åska. Det är dags att gå upp längs stigen till huset och den övre trädgården och förbereda sig för avfärd. Jag försöker samla mina tankar och lägga allt jag upplevt på minnet. Hur var det nu Inger svarade på frågan om favoritor: *finnrosen, 'Frösö' eller 'Nils', 'Borgbacken', nutkarosen – det finns så många!*

R. Nitida 'Metis'.

Näkymä puron suuntaan. / Utsikt mot bäcken.

Björkelundin kukkarunsautta. / Blomrikedom på Björkelund.

Lauri Korpjaakon ruusupäivän vieraina. / På besök hos Lauri Korpjaakko på hans rosdag.

Aholan pihalla 'Ilon' vieressä. / På Aholas gård med rosen 'Ilo'.

Pirkanman paikallisryhmän toimintaa vuonna 2026 Verksamheten i lokalgruppen i Birkaland sommaren 2026

PENTTI SÄYNÄJÄRVI & LAILA VESTO teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Aloitimme vuoden 2026 kokoontumalla 21.1. Tampereella Kulttuuritalo Laikkuun. Teemana oli ruusukuvien katselua ja kokemusten vaihtoa sekä tulevan kauden suunnittelua. Lauri Korpjaakolla oli mukanaan suuri määrä kuvia, joista riitti keskusteltavaa. Paikalla oli viisitoista ruususeuralaista.

Jyväskylän taimipäivään 7.6. osallistuivat puheenjohtaja Michael Luther ja hallituksen jäsenet Aulis Räsänen ja allekirjoittanut. Myimme omajuurisia ruusun pistokkaita Ruususeuran hyväksi.

Lauri Korpjaakko piti perinteisen ruusupäivän kotoaan Hämeenkyrössä 24.6. Hän jakoi tietoa ja vastaili kysymyksiin sekä antoi pistokkaita halukkaille. Ruususeuralaisia oli paikalla vakiojoukko – kolmetoista henkilöä.

Samana päivänä myös Marja ja Ossi Ahola Kyröskoskella pitivät puutarhansa avoinna. Laurin luota ryhmä siirtyikin sinne. Itselleni vierailu oli ensimmäinen ja siksi erityisen kiinnostava. Aina, kun kokee ja näkee uutta, voi ottaa oppia ja saada ideoita.

Tämän vuoden kesäretken teimme 10.7. Sulvaan puheenjohtajamme Michael Lutherin puutarhaan kolmenkymmenenkolmen ruususeuralaisen joukolla. Kohdetta oli toivottu jo aiemmin ja nyt saimme toiveen toteutettua.

Matkaan lähdimme Ylöjärveltä kello seitsemän ja ensimmäinen pysähdys oli Jalasjärven Juustoportilla aamukahvin merkeissä. Matka meni sutjakkaasti, joten meille jäi runsaasti aikaa tutustua yhteen Suomen parhaista kotiseutumuseoista, länsirannikoin historiaa esittelevään Stundarsin museoon Sulvassa. Museo on upea ja hyvin hoidettu kokonaisuus.

Lounaan söimme samassa pihapiirissä sijaitsevassa Ravintola Hemmerissä, josta oli lyhyt matka kävellä Michaelin puutarhaan, jossa on ruusuja niin suuri määrä, että vaikka

Kalenderåret 2026 inleddes med en träff 21 januari i kulturhuset Laikku i Tammerfors. Syftet med mötet var att titta på bilder och utbyta erfarenheter och därefter planera den kommande säsongens aktiviteter. Lauri Korpjaakko hade med sig en stor mängd bilder, och alla femton mötesdeltagare diskuterade livligt och ställde många frågor.

Vi var med på plantdagen i Jyväskylä 7 juni och sålde rotäktä rosplanter. Rosensällskapetets ordförande Michael Luther, styrelsemedlemmen Aulis Räsänen och under-teknad deltog.

Lauri Korpjaakko öppnade portarna till sin traditionella rosdag i Tavastkyro 24 juni. Han delade med sig av sina kunskaper och svarade på frågor och delade ut sticklingar åt alla som ville ha. Det sedvanliga gänget från lokalgruppen deltog, tretton personer.

Samma dag höll också Marja och Ossi Ahola i Kyröskoski öppen trädgård. Hela gruppen tog sig dit efter besöket hos Lauri. Det var första gången jag besökte dem och därför var jag verkligen intresserad på förhand. Alltid när man upplever och erfar något som är nytt kan man ta lärdom av det och få idéer.

Vi, trettioföreningens medlemmar, reste iväg på den traditionella sommarutflykten den 10 juli. Målet var Solf och vår ordförande Michael Luthers trädgård där. Många hade redan tidigare önskat besöka hans rosensamling, nu förverkligades önskemålet.

Redan klockan sju på morgonen skedde starten från Ylöjärvi och första pausen, för morgonkaffe, höll vi på Juustoportti i Jalasjärvi. Resan förflöpte snabbt och smidigt och vi hade rejält med tid för att bekanta oss med ett av de bästa hembygds museerna i Finland, Stundars i Solf, som mångsidigt presenterar den finlandssvenska kulturen i Österbotten, på Finlands västkust. Museet är imponerande och utgör en verkligt välskött helhet.

Vesiaihe Lutherin puutarhassa. / Dammen med fontän i Luthers trädgård

'Frontenac' komeassa kukassa. / Rosen 'Frontenac' visar sin fantasitiska blomning.

osa oli jo kukkinut, kukassakin oli vielä noin 250 ruusua. Puutarhassa oli ruusujen lisäksi runsaasti kukkivia perennoja.

Kysymyksiä ja keskustelua riitti, mikä on luonnollista, kun suuri joukko saman alan harrastajia kokoontuu. Michael oli lähettänyt etukäteen listan ruusuista, joita voi varata ja ostaa. Hyvä määrä taimia tulikin matkalasten mukaan, joten mon-tun kaivuuta on monella tiedossa omissa puutarhoissaan.

Kotimatalla poikkesimme Karvialle Anne Mattilan Taidekahvilaan. Anne itse otti ryhmämme vastaan ja kertoi taiteestaan sekä kahvilan historiasta. Vaikka Anne joutui lähtemään esiintymiskeikalle Posiolle, meillä oli mahdollisuus kierrellä ja tutustua taideteoksiin ja Taidekahvilan miljööseen. Mielenkiintoinen nähtävyys!

Kun Karvialta suuntasimme kohti Ylöjärveä, aikaa oli kulunut kellon ympärys. Taas olemme monia kokemuksia rikkaampia.

Yhteiskuvassa ennen kotimatkaa. / En gruppbild strax innan hemresan.

Anne Mattila esittelee taidettaan ja Taidekahvilaansa. / Anne Mattila presenterar sin konst och sitt konstcafé.

Lunchen intogs Restaurang Hemmer, som ligger inom museiområdet, och därifrån var det en kort väg att gå till Michaels trädgård. Där finns det så pass många rosor att även om en del av dem redan hade blommat över stod fortfarande ungefär 250 rosor i full blom.

Dessutom finns det perenner av många slag i trädgården, flera blommade. Diskussionsämnen och frågor fanns det gott om, vilket ju är helt naturligt när folk med samma intressen kommer samman. Michael hade på förhand sänt en lista på rosor som vi hade kunnat reservera och köpa. Bussens lastrum fylldes snabbt av plantor, och man kan ana att det grävdes en hel del gropar i resenärernas trädgårdar efter hemkomsten.

På hemvägen svängde vi in till Karvia, till Anne Mattilas Konstcafé. Anne tog emot oss och berättade om sin konst och om caféets historia. Hon var dock tvungen att lämna oss för att resa till Posio, där hon hade ett framträdande. Vi fick ändå vandra runt och bekanta oss med hennes konstverk och miljön kring Konstcaféet, en verklig sevärdhet!

När vi lämnade Karvia för att ta oss hemåt mot Ylöjärvi hade klockan redan gått ett varv runt. Än en gång är vi många upplevelser rikare.

Vanhat lehtipuut kehystävät rosariota
ja luovat sille rauhallisen, paikoin lähes
metsämaisen tunnelman. / Rosariet
inramas av resliga gamla lövträd och
skapar en lugn stämning. Stundvis känns
det som att gå i en skog.

RUOTSIN RUUSUPUUTARHAT OSA 3/3

Fredriksdal – ruusuhistorian äärellä

ROSTRÄDGÅRDAR I SVERIGE DEL 3/3

Fredriksdal – vid roshistoriens rand

PÄIVI HELMIÖ teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Fredriksdalin merellinen ilmasto antaa köynnösrusuille mahdollisuuden kasvaa luonnolliseen kokoonsa. Näky on suomalaiselle ruusuhaarrastajalle poikkeuksellinen. / Det havsnära klimatet i Fredriksdal ger klätterrosorna möjlighet att växa upp till sin naturliga storlek, något som en finländsk rosamatör sällan ser.

Ruotsin etelärannikolla Helsingborgissa sijaitseva **Fredriksdalin rosario** kuuluu Pohjoismaiden merkittävimpiin historiallisten ruusujen kokoelmiin. 1970-luvun lopulta lähtien kehitetty rosario on osa **Fredriksdal museer och trädgårdar** -ulkomuseota. Fredriksdalin rosario havainnollistaa puutarharuusujen historiaa ja kehitystä. Samalla se vaalii Ruotsin rikasta ruusuperintöä ja kuvastaa sitä pitkäjänteistä työtä, jolla historiallisia ruusuja on tutkittu, dokumentoitu ja säilytetty.

Rosarion rakenne

Fredriksdalin rosarion ydin on kulttuurihistoriallinen osa, jossa ruusut on ryhmitelty kehityshistoriansa mukaisesti. Luonnonlajeista edetään vanhimpiin puutarharuusuihin ja edelleen 1800-luvun jalostuksen synnyttämiin uusiin ruusuryhmiin. Näin kävijä voi seurata puutarharuusujen pitkää kehitystä luonnonlajeista nykyisiin lajikkeisiin.

Rosarion toinen, temaattinen osa tarkastelee ruusuja osana puutarhan sommittelua. Siellä lajikkeet muodostavat värin ja muodon mukaan suunniteltuja istutuskokonaisuuksia. Yhdessä nämä kaksi näkökulmaa täydentävät toisiaan ja tekevät vierailusta sekä havainnollisen että elämyksellisen.

Jokainen ruusu on merkitty selkeällä nimikyltillä. Lajikkeen nimen lisäksi siinä ilmoitetaan ruusuryhmä, jalostaja, jalostusvuosi, kukkiiko ruusu kerran vai toistuvasti sekä

I Helsingborg, vid sydvästkusten i Sverige, finns **Fredriksdals rosarium** med en samling av historiska rosor som är en av de mest betydande i Norden. Rosariet har utvecklats från och med 1970-talet och är en del av friluftsmuseet **Fredriksdal museer och trädgårdar**.

Rosariet på Fredriksdal åskådliggör kulturrosornas historia. Det värnar om den rika rostradition som finns i Sverige och berättar också om hur historiska rosor utforskats, dokumenterats och bevarats på ett långsiktigt sätt.

Rosariets uppbyggnad

Kärnan i rosariet är den kulturhistoriska delen där rosorna är grupperade enligt sin utvecklingshistoria. Man kan vandra från vildrosor till gamla kulturrosor och vidare till de nyare rosgrupper som togs fram under 1800-talet. Besökaren kan på så sätt följa kulturrosens långa utveckling från vildrosor till de sorter som finns idag.

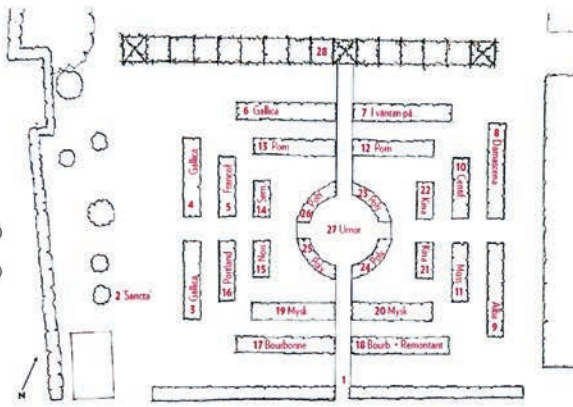
Rosariets andra del är tematisk och visar hur rosor kan planeras in i en trädgård. Här kan man betrakta rabatter där rosorna är planterade enligt färg och form. De här två aspekterna kompletterar varandra och gör att ett besök blir både åskådligt och upplevelserikt.

Varje ros har en egen namnskylt med rosens namn, rosgrupp, förädlare, lanseringsår och huruvida den är engångsblommande eller remonterande. Dessutom anges

DEN KULTURHISTORISKA ROSENTRÄDGÅRDEN ROSVANDRING GENOM ÅRHUNDRANDEN

STARTA vid 1 för översikt över rosensträdgården och följ därefter rosgrupperna enligt numreringen.

- 2 Rosa x richardii 'Sancta', mumierosen
- 3, 4 Gallicarosor
- 5 Francofurtanarosor
- 6 Gallicarosor
- 7 I väntan på...
- 8 Damascenarosor
- 9 Alba-Gruppen
- 10 Centifoliarosor
- 11 Mossrosor (Centifolia Muscosa-Gruppen)
- 12, 13 Pomrosor
- 14 Medelhavsarosor (Sempervirens-Gruppen)
- 15 Noisettersor
- 16 Portlandrosor
- 17 Bourbonrosor
- 18 Bourbonne- samt Remontanrosor
- 19, 20 Myskrosor (Moschata-Gruppen)
- 21, 22 Kinarosor
- 23-26 Polyantharosor
- 27 Umrör med utvalda sorter
- 28 Småblommiga klätterrosor

Fredriksdals Rosarium – kulturhistoriska delen

En rosvandring med historiska förteckning!

Startpunkt 1:

Fredriksdals rosarium är uppbyggt av två delar – en kulturhistorisk del och en tematisk del. I den kulturhistoriska delen kan man vandra längs rabatterna och följa rosornas historia.

Båddarnas nummerordning stämmer inte helt överens med denna rosvandring – följ ordningen enligt följande text.

Rosen och människan har följts åt i minst 4700 år. Kulturrosorna har utvecklats i två geografiskt skilda områden, oberoende av varandra: Ostasien respektive Främre Orienten och Europa.

I Ostasien kan Kinas rostkultur spåras till ca 2500 f.Kr. I Främre Orientens Babylonien och Persien växte rosakulturen fram ca 2250 f.Kr., spred sig vidare västerut med civilisationerna till Turkiet, Grekland, Italien och Nordeuropa. Först under medeltiden nåddes Norden av rosakulturen.

De flesta rosorna härstammar från den vidvåxande provinrosen, *Rosa gallica*. De viktigaste västerländska kulturrosorna är gallicarosor, damascenarrosor, albarosor, centifoliarosor och mossrosor. Rosorna i dessa grupper blommar med några få undantag endast en gång per säsong.

Färgskalan är ciseröd – rosa-vit. Doften är ofta stark och fin.

Under 1700-talet möttes rosorna från de två utvecklingsområdena. Mötet skedde i Europa, Nordamerika och på några delar i Indiska oceanen och resulterade i tre betydelsefulla sortgrupper – Bourbon-, Remontan- respektive Noisette-Gruppen. I dessa har de bästa egenskaperna från de kinesiska och europeiska rosorna förenats.

Kinesiska rosor och terosor har bidragit med egenskaperna att blomma upprepade gånger under säsongen och en varm djup röd färg. Den rikligt gula rosa blomfärgen bidrar den vilda turkiska gulrosen *Rosa foetida* med.

10. CENTIFOLIA-GRUPPEN

Centifoliarosorna uppstod i Holland, troligen på 1500-talet. Gruppens ursprungliga rosa, *Rosa x centifolia*, är en komplex hybrid mellan två sorter i Gallica-Gruppen och två sorter ur Damascena-Gruppen. 'Centifolia' betyder hundablad, vilket stämmer in på de flesta sorter som blommor. Beteckningen 'mossrosor' har använts för de ursprungliga Centifolia-sorterna, framför allt sorten 'Major'. Centifoliarosor var ett ofta använt motiv av de holländska blomstermållarna.

Blomfärgen: rosa, röda eller vita. Doft: söt, mild, av varierande styrka. Engångsblommande.

11. CENTIFOLIA MUSCOSA-GRUPPEN

Mossrosor uppkom som en mutation ur en sort i Centifolia-Gruppen. Äldsta belegen är från 1690-talet i södra Frankrike. Under perioden 1840-1870 förädlades en mängd sorter, av vilka många idag är borta.

Blomfärgen: rosa och röda, ofta i mörka toner, eller vita. En gulblommig sort. Doft i regel medelstark. Engångsblommande, med några undantag.

16. PORTLAND-GRUPPEN

Portlandrosor, där gruppens ursprungliga sort 'Portlandica' är känd i England sedan 1775. Föräldrarna till 'Portlandica' anses vara 'Quatre Saisons' i Bifera-Gruppen och 'Officialis' i Gallica-gruppen. Portlandrosorna är återblommande som höstdamascenarrosor och har växtstätt och blommor som gallicarosor.

Blomfärgen: rosa eller röda, inaktiva purpurfärg. Doft: stark. Remontaner eller blommor kontinuerligt.

17, 18. BOURBON-GRUPPEN

Bourbonrosor har sitt ursprung i hybriderna *Rosa x bourboniana* från de tre Bourbon, numera R. chinensis, i Indiska oceanen. Troligen korsning mellan 'Quatre Saisons' i Bifera-Gruppen och 'Old Blush' i Chinesis-Gruppen. Blomfärgen: röda eller rosa, en sort är vit. Doft: stark eller medelstark. Återblommande sorter i bådd 17, engångsblommande i bådd 18.

18. REMONTANT-GRUPPEN

Remontanrosor har uppstått med hjälp av sorter ur flera grupper, de viktigaste är bourbon-, portland- och kinarosor. Första sorten 'Princesse Helene' lanserades 1837 i Frankrike. Baronne Prévost från före 1841 är förmodligen den äldsta ännu bevarade remontanrosen. Remontanrosorna avslutar de gammaldags rosornas storhetstid och medverkar till uppkomsten av de moderna.

¹ Bifera-Gruppen, höstdamascenarrosor, är ej representerade i rosariet.

rosorna. En remontanros och en teros ger upphov till Telybridd-Gruppen, den första moderna sortgruppen. Blomfärgen: röda, rosa eller vita, några i mörka röda nyanser. Doft: i regel stark. Remontaner eller blommor kontinuerligt.

14. SEMPERVIRENS-GRUPPEN

Sempervirensrosorna har sitt ursprung i den vidvåxande rosen *Rosa sempervirens*, medelhavens en froskärlig klätterros, vidvåxande kring Medelhavet. En av de första klätterrosorna som togs i kultur – i början av 1600-talet eller förut om en dvärgform, rabattrosen 'White Pet'. Blomfärgen: krämvita till vita eller ljusa rosa. Doft: medelstark. Engångsblommande.

15. NOISETTE-GRUPPEN

Noisetterosor: Sortgruppen består primärt av hybrider mellan sorter i Chinesis-Gruppen och *Rosa moschata*. En av de få buskrosorna i gruppen är sorten 'Blush Noisette'. Blomfärgen: rosa, vita eller gula. Doft: svag till stark. Blommor kontinuerligt eller remontaner.

21, 22. CHINENSIS-GRUPPEN

Den vilda arten *Rosa chinensis* f. *spontanea* upptäcktes först 1884. Den är en förälder till Kinarosor, den andra föräldern är okänd. Möjligen någon variant av 'Multiflora' Sorten 'Old Blush' är känd sedan 900-talet e.Kr. men sorter ur gruppen odlades förmodligen i Kina för minst 2000 år sedan. Blomfärgen: röda, rosa, enstaka gula, vita eller gröna. Blommor kontinuerligt. Doft: svag.

19, 20. MOSCHATA-GRUPPEN (moderna rosor)

Rosa moschata anses varit i kultur redan under antiken, men arten kan inte odlas i våra klimatzoner. Myskrosorna utveckling inleddes i Tyskland med sorten 'Trier' från 1904. Den uppstod förmodligen som en självbefruktning av 'Aglais' som är en hybrid mellan *Rosa multiflora* och 'Rive d'Or' ur Noisette-Gruppen. Bland de moderna rosorna har myskrosorna till de mest vackra, blomrika och vidvåxande. Blomfärgen: röda, rosa, vita eller gula. Doft i regel medelstark till stark. Blommor kontinuerligt, en sort remontaner. Rabatt: 20 innehåller småblommiga sorter.

23-26. POLYANTHA-GRUPPEN (moderna rosor)

Polyantarosorna uppstod när två okända rosor ur Multiflora-Gruppen respektive Chinesis-Gruppen hybridiserades. Den första polyantaroson 'Paeuette' introducerades 1875 i Lyon och sydkorsarten 'Mignonette' introducerades 1881.

Polyantarosor blev snabbt mycket populära som rabattrosor. Populärheten höll ändå fram till 1930-talet då de ersattes av floribundarosorna.

Blomfärgen: röda, rosa, vita eller aprikosgula. Doft i regel svag. Blommor kontinuerligt.

27 Umrör i centrum: CHINENSIS-GRUPPEN

Kinarosor består av återblommande sorter som uppstår ur den vilda engångsblommande *Rosa chinensis* f. *spontanea*, en art som upptäcktes av en europeisk botanisk fäst 1884 i Kina. Sorten 'Old Blush' är känd sedan 900-talet e.Kr. men sorter ur gruppen odlades förmodligen i Kina för minst 2000 år sedan. 'Old Blush' och 'Slater's Crimson China' kom i slutet av 1700-talet att revolutionera växtförädlingen genom egenskaperna kontinuerlig blomning och en mycket djup röd färg. Blomfärgen: röda, rosa, enstaka gula, vita eller gröna. Blommor kontinuerligt. Doft: svag.

27 Umrör i centrum: ODORATA-GRUPPEN

Terosor har sitt ursprung i *Rosa x odorata*, teros, som uppstod i Kina som en hybrid mellan en okänd sort ur Chinesis-Gruppen och *Rosa gigantea*, jätters. Äldsta belegen för odling av terosor är från 900-talet e.Kr. men terosor odlades förmodligen redan för 2000 år sedan. Första teroserna infördes till Europa och gavs namnet 'Hume's Blush Tea-scented China'. Den andra terosen importerades 1824, hade svealigula blommor och gavs namnet 'Parks' 'Yellow Tea-scented China'. Dessa två sorter har fått störst roll av teroserna i sortförädlingen. Teroserna hade sin storhetstid från mitten av 1800-talet till ca 1900, då de började trängas undan av de härdsare telybriddrosorna. Blomfärgen: rosa, vita eller gula. Doft: medelstark. Blommor kontinuerligt.

12, 13. POM-ROSOR

Under Poms (Programmet för odlad mångfald) Rosupprop 2005-2010 samlades rosor in från hela Sverige. Alla rosor hade en lång dokumenterad odlingshistoria från åtminstone 1950. Alla rosorfynden provodades här på Fredriksdal. De sorter som valdes ut för att bevaras för framtiden kallas mandatorter och bevaras av Nationella genbanken i Alnarp. Dessa gamla sorter har bevarats under generationer i våra svenska trädgårdar. Ofta har de ursprungliga sortnamnen tappats under tidens gång och de har fått nya namn som knyter an till rosens historia på fyndplatsen. Som lokalt klonarkiv är Fredriksdal del i bevarandearbetet. Här växer flera mandatorter som en säkerhetskopiering till exemplaren i genbanken. Men också för att vi vill uppfylla alnärheten.

2. Mumierosen, *Rosa x richardii* 'Sancta'

Vid utgrävningar i Hawara i Egypten har man i en grav från 100-talet e.Kr. identifierat rosor i resterna av en rosenkrans – därav det svenska namnet mumierosa. Rosen 'Sancta' är förmodligen en hybrid mellan *R. gallica* (provinros) och *R. phoenicea* (fencierosa).

3, 4, 6. GALICA-GRUPPEN

Rosa gallica, provinros, är vidvåxande i S och C Europa. Odlades på 1200-talet f.Kr., sannolikt även långt tidigare. Bådder lät fylla blommar, korsas villigt med andra rosor. Gallicarosorna storhetstid inföll under 1800-talet, då över 2000 sorter sålufördes bara i Frankrike. Blomfärgen: röda, rosa och vita nyanser. Flertalet sorter är mörkt purpur-, karminröda eller violetta. Doften oftast stark. Engångsblommande.

5. FRANCOFURTANA-GRUPPEN

Francofurtanarosor, kyrkogårdrosor, är en liten sortgrupp som uppstod när *Rosa gallica* eller en sort i Gallica-gruppen korsades med *Rosa majalis* (kanelros). Den äldsta kända sorten 'Frankfurt' omtalas 1583 i Frankfurt am Main, Tyskland. Blomfärgen: ciseröda eller rosa. Doft: svag till stark, ofta söt. Engångsblommande.

8. DAMASCENA-GRUPPEN

Damascenarrosen, *Rosa x damascena*, uppstod troligen i östra Medelhavsområdet. Den är en hybrid, DNA-studier har visat att 3 arter ingår: *Rosa gallica* eller en sort i Gallica-Gruppen, *R. moschata* (myskros) och *R. fedtschikensis* (pamirros). Äldern kan spåras bakåt till 700-talet f.Kr., men sannolikt är gruppen äldre. Blomfärgen: rosa i olika nyanser, även vita, karmindröda och tvåfärgade men ingen är mörkt purpurad. Doften är stark till medelstark. Engångsblommande.

9. ALBA-GRUPPEN

Albarosor (jungfrusor) har sitt ursprung i *Rosa x alba*, en hybrid mellan *R. canina* ssp. *dumetorum* och *R. gallica* eller en sort i Gallica-Gruppen. Albarosorna uppstod i östra Medelhavsområdet och var i kultur redan några århundraden f.Kr.

Blomfärgen: vita eller rosa, den vita är den mest ursprungliga typen av albaros. Doft: medelstark och behaglig. Engångsblommande.

Pom arbetar kontinuerligt med att göra gamla odlingsvårda sorter tillgängliga och de marknadsförs under varumärket Genet Kultur.

28 Pergolan: KLÄTTERROSOR, småblommiga

MULTIFLORA-GRUPPEN

Multiflorarosor består av sorter med ursprung i *Rosa multiflora*, japansk klätterros. Många odlades i Japan och Kina långt innan europeiska upptäckte dem på 1700- och 1800-talen. Några sorter som infördes då var 'Crimson Rambler' 1878, 'Platyphylla' 1817 och 'Turner's Crimson Rambler' 1878. Blomfärgen: röda, rosa, vita eller ljusgula. Doft: varierar från ytterst svag till stark. Engångsblommande, en sort kan remontaner.

SEMPERVIRENS-GRUPPEN

Sempervirensrosor, se beskrivning under 14.

WICHURANA-GRUPPEN (moderna rosor)

Wichuranarosor eller krypsoror har sitt ursprung i *Rosa wichurana*, krypsor. Wichuranarosor odlades i Japan långt innan europeer började sina ostasiatiska resor. Det är okänt när *R. wichurana* först introducerades till Europa. Men amerikanska förädlare var under sent 1800-tal de första att använda dem i förädlingsarbetet. Uppkomna sorter visar stor variation i utseende och växtstätt, och bara klätterrosor förs till Wichurana-Gruppen. Blomfärgen: röda, rosa, vita eller ljusgula nyanser. Doft: varierar från svag till stark. Flertalet är engångsblommande.

Fredriksdals Rosarium – tematiska delen

Gula rummet: FOETIDA-GRUPPEN

Foetidrosor består av hybrider med *Rosa foetida*, turkisk gulros, inklusive gulblommande hybrider med *Rosa spinosissima*, pimpinellros. Turkisk gulros odlades i Europa redan på 1540-talet, men först i slutet av 1800-talet började rosförädlarna målmåttat använda sig av rosor i Foetida-Gruppen. Den första sorten 'Soleil d'Or' tog fram 1898. Blomfärgen: gula, några få är av angellagade eller röda. Doft: svag. Engångsblommande, en sort remontaner.

Lägg tillbaka mig
när du läst klart!
Tack!

Rosarium istutuskartta havainnollistaa kokoelman rakennetta, ja sen teksti kertovat eri ruusuryhmien taustoista ja ominaispiirteistä. / Planteringskartan ger en god överblick över rosariet, och texterna beskriver kort de olika rosgrupperna med bakgrund och särdrag.

sille suositeltu Ruotsin kasvuyöhyke. Huolellinen dokumentointi tekee kokoelmasta helposti lähestyttävän myös harrastajalle, joka haluaa syventää ruusutuntemustaan.

Merellinen ilmasto näkyy kasvussa

Helsingborg sijaitsee Öresundin rannalla Ruotsin eteläisimmässä osassa. Merellinen ilmasto tasaa

rekommenderad växtzon i Sverige. Den noggranna dokumentationen gör att även en amatör har lätt att ta till sig informationen för att fördjupa sin kännedom om rosor.

Havsklimatet och rosornas tillväxt

Helsingborg ligger vid Öresund, i södra Sverige. Det maritima klimatet gör att temperaturskillnaderna under ett år

Fredriksdalin rosariossa ruusut, puutarhan rakenteet ja avoimet istutusalueet muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. / I Fredriksdals rosarium bildar rosorna, trädgårdens uppbyggnad och de öppna rabatterna en enhetlig helhet.

lämpötilavaihteluita ympäri vuoden, minkä ansiosta kasvukausi on pitkä ja talvet yleensä leutoja. Ruotsin kansallisessa kasvuvyöhykejaossa alue kuuluu lämpimimpään vyöhykkeeseen (Zon I). Talven minimilämpötiloihin perustuvalla ilmastovyöhykekartalla (USDA/Eur Zone) Helsingborg sijoittuu suunnilleen vyöhykkeelle 8, kun esimerkiksi Turku sijaitsee vyöhykkeiden 5 ja 6 rajalla.

Kasvuolosuhteiden vaikutus näkyy kaikkialla rosariosa. Historialliset pensasruusut kasvavat lähes luonnolliseen kokoonsa, ja voimakkaimmat köynnösruusut peittävät pergoloita useiden metrien korkeudelle. Suomalaiselle ruusuharrastajalle tämä tarjoaa mahdollisuuden nähdä monet tutut lajikkeet ympäristössä, jossa ilmasto ei juuri rajoita niiden kasvua.

Lars-Åke Gustavssonin kädenjälki

Fredriksdalin rosario liittyy kiinteästi ruotsalaisen kasvitieteilijän ja ruusuasiantuntijan **Lars-Åke Gustavssonin** elämäntyöhön. Hän kertoo *Rosor för nordiska trädgårdar* -teossarjan esipuheessa, kuinka hänen kiinnostuksensa puutarharuusuihin alkoi juuri Fredriksdalissa. 1970-luvun lopulla hän sai tehtäväkseen osallistua uuden rosarion rakentamiseen. Työ johdatti hänet tutustumaan Euroopan merkittävimpiin ruusutarhoihin, ja erityisesti vierailu Sangerhausenin rosariossa herätti pysyvän kiinnostuksen historiallisiin ruusuihin. Tämä ajattelutapa näkyy edelleen Fredriksdalin rosariossa, jonka rakenne tekee ruusujen monimuotoisuuden, historian ja keskinäiset suhteet helposti hahmotettaviksi.

inte är så stora, vilket gör att vegetationsperioden är lång och vintrarna milda. Enligt den nationella indelningen i odlingszoner i Sverige ligger Helsingborg i den varmaste zonen, 1. Enligt klimatzonskartan som baserar sig på vinterns minimitemperaturer, USDA/EurZone, befinner sig staden ifråga i zon 8. Som jämförelse ligger Åbo på gränsen mellan zon 5 och 6.

Växtförhållandenas inverkan märks överallt i rosariet. De historiska buskrosorna växer här till sin naturliga storlek, och de kraftigaste klätterrosorna täcker pergolorna till flera meters höjd. En finländsk rosamatör har här en unik möjlighet att se många bekanta rosor i en miljö som nästan inte alls begränsar tillväxten.

Präglad av Lars-Åke Gustavsson

Fredriksdals rosarium hör intimt ihop med växtkännaren och rosexperten **Lars-Åke Gustavssons** livsverk. Han berättar i företalet till sin bokserie *Rosor för nordiska trädgårdar* om hur hans intresse för kulturrosor började just i Fredriksdal. I slutet av 1970-talet erbjöds han möjlighet att delta i uppbyggandet av ett nytt rosarium. Arbetet ledde till att han kunde bekanta sig med de mest beaktansvärda rosarierna i Europa, och det var speciellt besöket i rosariet i Sangerhausen som väckte hans bestående intresse för historiska rosor. Det här tänkesättet märks allt fortfarande i Fredriksdals rosarium. Det är uppbyggt så att en besökare lätt kan gestalta rosornas mångfald, historia och inbördes förhållanden.

'Nastarana' on harvinainen persialainen myskiruusu, jota lisätään Flora Linnean taimistossa. / 'Nastarana' är en sällsynt persisk myskros som förökas i plantskolan Flora Linnea.

Ruusuperinnön säilyttäminen

Fredriksdalilla oli keskeinen rooli Ruotsin **Programmet för odlad mångfald (POM)** -ohjelman Rosuppropet-hankkeessa. Eri puolilta maata kerättyjä vanhoja puutarharuusuja kasvatettiin ja arvioitiin siellä useiden vuosien ajan ennen kansalliseen geenipankkiin valittavan aineiston määrittämistä. Hankkeen tavoitteena ei ollut ainoastaan säilyttää vanhoja ruusuja. Samalla selvitettiin niiden alkuperää, dokumentoitiin kulttuurihistoriaa, ratkaistiin tunnistamiseen liittyviä kysymyksiä ja luotiin luotettava perusta tulevalle tutkimukselle sekä historiallisten puutarhojen restauroinnille.

Rosariossa kasvavat **Grönt kulturarv®** -ruusut ovat tämän pitkäjänteisen työn näkyvin tulos. Ne muistuttavat

Rosarvet bevaras

Fredriksdal spelade en central roll i Rosuppropet, en del av **Programmet för odlad mångfald, POM**, i Sverige. Gamla kulturrasor från flera områden i landet samlades in och provodlades samt utvärderades på nytt under flera år innan man bestämde sig för vilka som valdes ut för att bevaras i den nationella genbanken. Projektet gick inte enbart ut på att bevara gamla rosor. På samma gång redde man ut deras ursprung och dokumenterade deras kulturhistoria, löste frågor rörande identifiering och skapade en pålitlig grund för kommande forskning och för restaurering av gamla trädgårdar.

I rosariet växer många rosor med beteckningen **Grönt kulturarv®** som det mest synliga resultatet av det här

Fredriksdalin myskiruusukokoelmaan kuuluva 'Cornelia' on brittiläisen Joseph Pembertonin jaloste vuodelta 1925. / I myskrossamlingen i Fredriksdal ingår 'Cornelia', som togs fram av Joseph Pemberton i Storbritannien år 1925.

siitä, että historiallisten ruusujen säilyttäminen perustuu tutkijoiden, museoiden, geenipankin, Svenska Rosensällskapet, vapaaehtoisten inventoijien ja taimistojen pitkäaikaiseen yhteistyöhön.

Omat havainnot

Yksi puutarhan mieleenpainuvista piirteistä oli sen miljöö. Vanhat lehtipuut kehystävät istutusalueita ja luovat rosariolle rauhallisen, paikoin lähes metsämäisen tunnelman. Tämä erottaa Fredriksdalin monista avoimista rosarioista. Ruusut eivät hallitse maisemaa, vaan ovat luonteva osa sitä.

Vierailusta jäivät mieleen ennen kaikkea kokonaiset ruusuryhmät. Kun saman ryhmän useita lajikkeita kasvaa

längsiktiga arbetet. De påminner oss om att bevarandet av historiska rosor baserar sig på ett långvarigt samarbete mellan forskare, museer, genbanken, Svenska Rosensällskapet, frivilliga inventerare och plantskolor.

Egna iakttagelser

Ett av de mest oförglömliga särdragen i trädgården är miljön. Stora, gamla lövträd omger rabatterna och skapar en lugn stämning i rosariet, det känns nästan som att vandra i en skog. Det här skiljer Fredriksdal från många andra öppna rosarier. Rosorna dominerar inte, de är en naturlig del av området.

Det som framför allt stannade i mitt minne är de

'Strömsro' kuuluu Ruotsin Grönt kulturarv® -ruusuihin, jotka on valittu kansalliseen geenipankkiin pitkäjänteisen inventointi- ja tutkimustyön tuloksena. Ruusujen nimikyltit kertovat niiden taustoista ja QR-koodin kautta pääsee lisätietoihin. / Bourbonrosen 'Strömsro' är en ros med beteckningen Grönt kulturarv® som har tagits in i nationella genbanken efter ett gediget forsknings- och inventeringsarbete. Rosornas namnskyftar berättar om rosens bakgrund, och bakom QR-koden finns tilläggsuppgifter.

rinnakkain, niiden ominaispiirteet alkavat hahmottua aivan uudella tavalla. Pensaas kasvatapa, lehvästö, piikikkyys, kukkien rakenne ja kukinnan luonne muodostavat kokonaisuuden, jonka avulla myös eri ruusuryhmien väliset erot avautuvat helposti.

Erityisen vaikutuksen tekivät myski- ja polyantha-ruusujen hienostunut olemus. Persialainen myskiruusu 'Nastarana' oli yksi niistä lajikkeista, jotka herättivät kiinnostukseni Fredriksdalissa. Yhtä kiinnostava oli Grönt kulturarv® -ruusu 'Strömsro', jonka taustalla on pitkä tutkimus- ja inventointityö. Molemmat kasvavat nykyään myös omassa puutarhassani.

Rosarion jälkeen

Museoalueen yhteydessä, omalla sisäänkäynnillään, sijaitsee historiallisiin ruusuihin erikoistunut **Flora Linnea** -taimisto, joka täydentää vierailua luontevasti. Taimistolta on mahdollista hankkia omaan puutarhaan monia rosariossa nähtyjä lajikkeita. Ruusuharrastajalle Fredriksdal ja Flora Linnea muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jolle kannattaa varata aikaa vähintään kokonainen päivä.

Enemmän kuin ruusutarhoja

Tässä artikkelisarjassa esitellyt ruotsalaiset ruusutarhat osoittavat, kuinka pitkäjänteisesti historiallisia ruusuja on Ruotsissa tutkittu, dokumentoitu ja vaalittu. Rosariot eivät ole vain näyttäviä vierailukohteita, vaan osa kokonaisuutta, jossa tutkimus, asiantuntijoiden työ, geenivarojen

enhetliga rosrabatterna. När olika rosor från samma grupp sätts bredvid varandra lägger man märke till deras speciella kännetecken på ett helt nytt sätt. Buskens växtsätt, bladverket, taggarna, blommornas struktur och karaktär bildar en helhet som också gör att man också ser skillnaderna mellan de olika rosgrupperna på ett nytt och tydligare sätt.

Myski- och polyantha-rosornas förfinade former gjorde ett speciellt intryck på mig. Den persiska myskrosen 'Nastarana' var en av dem som väckte mitt intresse i Fredriksdal. Grönt kulturarv®-rosen 'Strömsro' fastnade jag också för. Dess ursprung har undersökts och klarlagts i flera år. Båda rosorna finns numera också i min egen trädgård.

Efter rosariet

Alldeles intill rosariet, men med egen ingång, finns plantskolan **Flora Linnea** som har specialiserat sig på historiska rosor. Ett besök där är en naturlig fortsättning på rundvandringen. Där kan du köpa många av de rosor som finns i rosariet.

Fredriksdal och Flora Linnea bildar en unik helhet. En rosintresserad person bör reservera en hel dag för ett besök där.

Mera än rosträdgårdar

De rosträdgårdar i Sverige som har presenterats i den här serien visar med stor tydlighet hur långsiktigt historiska rosor har undersökts i landet, man har dokumenterat och värnat om sitt rosarv. Rosarierna är inte enbart

Fredriksdalin museoalueen yhteydessä toimiva Flora Linnea on historiallisiin ruusuihin erikoistunut taimisto, josta voi hankkia monia rosariossa kasvavia lajikkeita. / Plantskolan Flora Linnea finns "vägg i vägg" med Fredriksdals museiområde och är specialiserad på historiska rosor. Många av rosariets rosor finns till salu här.

säilyttäminen, puutarhakulttuuri ja aktiivinen harrastajakunta tukevat toisiaan.

Fredriksdal on tästä erinomainen esimerkki. Se yhdistää historialliset ruusut, tutkimuksen, kulttuuriperinnön ja puutarhataiteen kokonaisuudeksi, jossa ruusujen historia tulee konkreettisesti näkyväksi myös tämän päivän harrastajalle. Vierailu avaa samalla uuden näkökulman Lars-Åke Gustavssonin elämäntyöhön. Siihen voi syventyä edelleen hänen kolmiosaisen teossarjansa *Rosor för nordiska trädgårdar* sekä yhdessä Henrik Morinin kanssa kirjoitetun *Rosarvet i Nationella genbanken* avulla. Ne kuuluvat pohjoismaisen ruusukirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja ansaitsisivat tulla nykyistä paremmin tunnetuiksi myös Suomessa.

imponerande besöks mål. De är en del av en helhet där både forskning, expertis, bevarande av genresurser, trädgårdskultur och en aktiv krets av amatörer stöder varandra.

Fredriksdal är ett ypperligt exempel på ovanstående. Där förenas historiska rosor, forskning, kulturarvet och trädgårdskonsten till en helhet och rosornas historia kommer konkret till synes även för en amatör av idag. Besökaren får även en god inblick i Lars-Åke Gustavssons livsverk. Den som blir intresserad kan ytterligare fördjupa sig i hans tredelade bokserie *Rosor för nordiska trädgårdar*, likaså i det gedigna verk som han åstadkommit tillsammans med Henrik Morin, *Rosarvet i Nationella genbanken*. De här böckerna är de mest centrala i nordisk roslitteratur och förtjänar att bli ännu mera kända också i Finland.

'Lac Majeau'

Äänestä suosikiruusuasi!

MICHAEL LUTHER teksti ja kuvat/text och foto – EIJLA TEMMES kuva/foto 'UNELMA'

Ruususeuran jäsenet saavat nyt äänestää omaa suosikkiruusuaan. Ruusunlehden numerossa 2/2026 julistimme Vuoden suosikkiruusu -kilpailun ja selvitimme samalla kilpailun säännöt. Esittelemme tässä "loppukilpailuun" yltäneet. Kiitos kaikille ehdotuksensa lähettäneille.

Ruususeuranjäsenten tehtävänä on nyt siis valita näistä viidestä ruususta *Vuoden 2027 suosikkiruusu*. Äänestää voi kolmella eri tavalla:

sähköpostin kautta: hallitus@ruususeura.fi

kirjeitse: Suomen Ruususeura, Itäinen Härkäkuja 9, 02580 Siuntio

Fb -ryhmässä: Ruusukeskustelua

Jokainen saa äänestää vain kerran. Jäsenyys tarkistetaan. Äänen pitää olla perillä viimeistään 15.12.2026. Tulos julkaistaan Ruusunlehden numerossa 1/2027 samalla, kun esitellään Vuoden Ruusu 2027.

'Lac Majeau'

'Lac Majeau' on Georges Bugnet'n ennen vuotta 1984 Kanadassa jalostama tarhakurttu-uusi, 'Martha Bugnet'n ja 'Betty Bugnet'n risteytys.

Ruusu kasvaa jopa yli kahden metrin korkuiseksi. Pensas on pysty ja versot lähes piikittömät. Vanhoissa oksissa esiintyy jonkin verran suoria piikkejä, uusissa versoissa pehmeitä harjaspiikkejä. Lehdet ovat kurttuiset, keskivihreät,

Rösta fram din favoritros!

I Rosenbladet 2/2026 utlyste Rosensällskapet en tävling om vilken ros som är populärast bland våra medlemmar. I tidningen publicerade vi också regler för hur tävlingen går till. I första skedet bad vi om förslag på favoritrosor. Tack till alla som skickade in förslag. Bland dem har styrelsen valt fem "finalister" som presenteras här.

Det är nu upp till Rosensällskapets medlemmar att bland de här fem rosor rösta fram *Årets favoritros 2027*. Man kan rösta på tre olika sätt:

via e-post: hallitus@ruususeura.fi

via brev: Finska Rosensällskapet, Östra Oxgränden 9, 02580 Sjundea

via Fb -gruppen: Ruusukeskustelua

Varje medlem får rösta en gång. Medlemskapet kontrolleras. Rösterna bör vara framme senast 15 december 2026. Resultatet publiceras i Rosenbladet 1/2027 jämsides med presentationen av Årets ros 2027.

'Lac Majeau'

'Lac Majeau' är förädlad av Georges Bugnet i Kanada före 1984. Den är en korsning mellan 'Martha Bugnet' och 'Betty Bugnet'

Rosen växer upp till en över 2 meter hög buske. Skotten är stadiga, upprätta och nästan taggfria. På gamla grenar enstaka raka taggar. På nya skott mjuka borsttaggar. Bladen är rynkiga, medelgröna, något glansiga och läderartade. Rotskott produceras mera sällan. Rikligt första flor i juni, blomningen fortgår till

'Loiste'

hieman kiiltävät ja nahkeat. Juurivesoja syntyy vain vähän. 'Lac Majeau' kukkii runsaasti kesäkuusta alkaen syksyyn asti. Tertuissa on 5 – 10 kukkaa. Nupuissa erottuu hieman punaisia juovia, mutta puolikerrannainen, maljamainen ja litteä kukka avautuu valkoisena. Leveydeltään 7 – 10 senttissä teriössä on 20 – 30 terälehteä. Heteet ovat keltaiset ja erottuvat. Tuoksu on keskivahva, mausteinen. Punaisia, litteänpöyreitä 2 - 2,5 senttimetrin suuruisia kiulukoita muodostuu runsaasti. 'Lac Majeau' on terve ja helpohoitoinen. Sen talvenkestävyys on hyvä ainakin 4. vyöhykkeelle ja se sopii sekä yksittäispensaaksi että aidanteeseen.

'Loiste'

'Loiste' on Peter Joyn, Pirkko Kahilan ja Matti Kangaspunnan jalostama puistoruusu, joka tuli markkinoille 2012. Ruusu muodostaa matalan, 1 – 1,5 metriä korkean pensaan. Versot ovat pystykasvuisia, mutta kaartuvat helposti, joten voivat tarvita tukea. Versoissa on erikokoisia piikkejä melko runsaasti. Juurivesoja muodostuu jonkin verran, mikä on eduksi pensaan muodostumisessa. Lehdet ovat tummanvihreät ja hieman kiiltävät. 'Loiste' kukkii edellisvuosien versoilla kesä – heinäkuussa neljästä kuuteen viikkoon. Kukat sijaitsevat isoissa tertuissa. Ne säilyttävät värinsä hyvin ja pitkään, auringosta tai sateesta riippumatta. Miedosti ruusuntuoksuiset kukat ovat yksinkertaisia, terälehtiä on neljästä kahdeksaan. Voimakkaan aniliinipunainen, halkaisijaltaan viisisenttinen teriö haalistuu vanhemmiten jonkin verran. Koristeellisia oranssinpunaisia kiulukoita muodostuu runsaasti. Talvenkestävyys on hyvä ainakin 3. ja 4. vyöhykkeelle. Terve ja helpohoitoinen ruusu joka kukkii erittäin runsaasti ja pitkään.

hösten. 5 – 10 blommor i klasen. Ljusa röda stråk i knoppen, men blomman är rent vit. Blomman är löst fylld, 20 – 30 kronblad, skålformad – flat, 7 – 10 cm i diameter, med synliga gula ståndare. Doften är medelstark, kryddig. Det bildas rikligt med röda, plattrunda 2 – 2,5 cm stora nypon. 'Lac Majeau' är frisk och lättskött. Vinterhårdigheten är god åtminstone till zon 4. Passar som solitär buske och i häck.

'Loiste'

'Loiste är en modern buskros förädlad av Peter Joy, Pirkko Kahila och Matti Kangaspunta Den kom ut på marknaden 2012. Rosen växer upp till en låg, 1 – 1,5 m hög buske. Skotten växer upprätt men böjer sig lätt, så de kan behöva stöd. Rätt rikligt med olika stora taggar på skotten. Rosen bildar en del rotskott vilket kan vara en fördel för att få en bra buske. Blad mörkgröna, något glansiga. Blommor på tidigare årsskott i juni-juli 4 – 6 veckor. Blommorna kommer i stora klasar. Blommorna är enkla med 4 – 6 kronblad, 5 cm i diameter, klar anilinröd färg med ljusare bas på kronbladen, bleknar något som äldre. En mild tydlig rosdoft. Rikligt dekorativa, orangeröda nypon. God vinterhårdighet åtminstone till zon 3 – 4. En frisk och lättodlad ros med riklig och långvarig blomning.

'Prairie Peace'

'Prairie Peace' är en Spinosissima-ros, förädlad av Robert Erskine i Kanada 1975. Den är en korsning mellan 'Beauty of Leafland' och 'Hazeldean'. Erskine gav den namnet 'Prairie Peace' då färgen starkt påminde om 'Peace' rosen.

Rosen växer med upprätta styva skott och kan bli över två meter hög. Liksom de flesta Spinosissima-rosor finns det

'Prairie Peace'

'Unelma'

'Prairie Peace'

'Prairie Peace' on Robert Erskinen vuonna 1975 jalostama Spinosissimaruusu Kanadasta. Se on 'Beauty of Leaflandin' ja 'Hazeldeanin' risteytys. Erskine antoi sille nimen 'Prairie Peace', koska sen väri on hyvin samankaltainen kuin 'Peace' -ruusulla.

'Prairie Peace' on pystykasvuinen, sen tukevat versot voivat kasvaa yli kaksimetrisiksi. Kuten useimmilla Spinosissimaruusuilla, 'Prairie Peacenkin' versoissa on runsaasti erikokoisia piikkejä. Lehdistö on keskivihreä ja lehdistä on viidestä yhdeksään sahalaitaista lehdykkää.

Kukinta alkaa kesäkuun puolivälistä ja kestää kolmesta neljään viikkoon. Kukinta on silloin hyvin runsas ja näyttävä. Kukkii usein syksyllä jonkin verran uudestaan. Vaaleanpunaiseen vivahtavat aprikoosinkeltaiset kukat sijaitsevat yksittäin lyhyissä sivuversoissa. Ne ovat maljamaisia, läpimitaltaan seitsemästä kahdeksaan senttiin, kerrannaisia ja muodostuvat noin 25 terälehdestä. Tuoksu on vahva. Kukkiva pensas on todellinen katseenvangitsija puutarhassa. Kukinnan jälkeen muodostuu runsaasti litteänpöreitä, läpimitaltaan 1,5 – 2 senttimetrin suuruisia, tumman viininpunaisia – mustia kiulukoida. Talvenkestävyys hyvä ainakin vyöhykkeelle 3 ja 4. Hankalina talvina pensaaseen syntyy yleensä lieviä vaurioita.

'Unelma'

'Unelma' on matalakasvuinen, Timo Saarimaan vuonna 2016 jalostama tertiuruusu, kanadalaisen 'Frontenac' ruusun perillinen. Saarimaan tavoite oli luoda siitä terve ja pitkään kukkiva ja Suomen oloihin sopiva tertiuruusu.

'Unelman' kasvutapa on matala, 50 – 80 senttimetrin korkuinen, sivuille haarottuva.

Versoissa on niukasti piikkejä. Lehdistö on tumman vihreä,

rikligt med olika stora raka taggar på stammar och grenar. Bladverket är medelgrönt, 5 – 9 sågtandade småblad i bladen.

Blomning från mitten av juni 3 – 4 veckor. Blomningen är då ofta mycket riklig. Ofta en sparsam återblomning på hösten. Blommorna sitter en och en på korta sidokott. Blommorna är skålformade, 7 – 8 cm i diameter, flerdubbla med ca 25 kronblad. Blomfärgen är aprikosgul, med inslag av rosa. Den blommande busken drar blickarna till sig i trädgården. Doften är stark. Det bildas rätt rikligt med plattrunda, 1,5 – 2 cm stora mörkt vinröda – svarta nypon. Vinterhårdighet åtminstone till zon 3 – 4. Tidvis partiella lindriga vinterskador i zon tre.

'Unelma'

'Unelma' är en låg rabattros som Timo Saarimaa förädlad fram 2016 utgående från kanadensiska rosor, främst 'Frontenac'. Saarimaas målsättning har varit att få fram en frisk och länge blommande rabattros för finska förhållanden.

'Unelma' har ett lågt växtsätt och blir ca 50–80 cm hög.

På skotten finns sparsamt med taggar. Bladverket är mörkgrönt, glansigt och något läderartat.

Blomningen börjar i slutet av juni-början av juli och kan fortgå till senhösten.

Blommorna sitter i lösa klasar med ett fåtal blommor. Blomman är ca 5 cm i diameter, skålförmad och flerdubbel-löst fylld med 26–40 kronblad.

'Wasagaming'

kiiltävä ja jonkinverran nahkamainen.

'Unelman' kukinta alkaa kesä – heinäkuun vaihteessa ja se voi jatkua myöhäissyksyyn. Läpimitaltaan osapuilleen viisientiset, maljamaiset ja kerrannaiset kukat sijaitsevat muutaman kukan tertiina. Terälehtiä niissä on 26 – 40. Kukan väri on tummanpunainen, keltaiset heteet ovat osittain näkyvissä. Tuoksu on erittäin heikko – olematon.

Talvenkestävä kolmosvyöhykkeelle. 'Unelma' on kiittollisen kukinnan ja talvenkestävyyden suhteen hyvä vaihtoehto tertiinien joukossa.

'Wasagaming'

Ruusu on Frank Skinnerin vuonna 1939 jalostama. Skinner asui tuolloin Dropmoressa, lähellä Wasagaminin kaupunkia ja järven äärellä sijaitsevaa luonnonkaunista kansallispuistoa. Kun hän oli onnistunut jalostamaan ruusun, hän antoi sille nimen kaupungin mukaan.

'Wasagaming' on helppohoitoinen ja kiittollinen ruusu. Sillä on tyypillisiä rugosan ominaisuuksia. Varret ovat vahvoja, pystyyn kasvavia, mutta voivat taipua raskaan lehdistön ja kukinnan taakan alla. Versoissa on runsaasti erikokoisia piikkejä. 'Wasagaming' muodostaa tiiviin pensaan ja kasvaa kaksimetriseksi – se voidaankin kasvattaa köynnösruusuksi. Lehdistö on kurturuusuiille tyypillinen. Ruusu kukkii edellisvuosien versoilla. Kukinta alkaa kesäkuussa ja kestää kolmesta neljään viikkoon. Läpimitaltaan kymmensenttiset, vaaleanpunaiset kukat sijaitsevat muutaman kukan tertiissa. Ne ovat muodoltaan syvän kuppimaista ja kerrannaisia. Muutamia kukkia saattaa aueta uudestaan syksyllä. Tuoksu on keskivahva. Punaisia, pyöreitä kiulukoita muodostuu jonkin verran. Tuottaa yksittäisiä juurivesoja. Pensaalla talvenkestävyys on hyvä viidennelle vyöhykkeelle. Ruusu sopii yksittäiseksi pensaaksi ja aidanteeseen.

Blomfärgen är mörkröd. Gula ståndare är ibland synliga. Doften är svag – obefintlig. Rosen anges vinterhärdig till zon tre.

'Unelma' är ett utmärkt alternativ bland rabattrosorna med en tacksam lång blomning och tillfredsställande vinterhärdighet.

'Wasagaming'

Rosen är förädlad av F.L. Skinner 1939. Frank Skinner bodde i Dropmore nära staden Wasagaming och den natursköna nationalparken runt sjön. När han hade lyckats med sin ros gav han den namnet Wasagaming efter staden. 'Wasagaming' är en lättodlad och tacksam ros. Busken har tydliga rugosadrag. Stammarna är kraftiga, upprättväxande men kan böjas ner av bladverkets tyngd. Stammarna är täckta med olika stora taggar. Busken blir tät. Rosen blir drygt två meter hög och kan skolas till en klätterros. Bladverket är typiskt för rugosa. Rosen är engångsblommande på tidigare års ved. Blomningen börjar i juni och fortgår 3–4 veckor. Blommorna sitter i klasar med några blommor. De rosa blommorna är 10 cm stora djupt skålformade, flerdubbla. Då och då sker en återblomning med ett fåtal blommor på hösten. Doften medelstark. Det bildas måttligt med röda, runda nypon och enstaka rotskott. Vinterhärdigheten är god. Rosen anges härdig till zon 5 i Finland. En ros värd att satsa på som solitär eller i en häck.

Helsingin paikallisryhmä

Helsingin paikallisryhmä kokoontuu seuraavina tiistai-iltoina
6.10.2026
3.11.2026
1.12.2026
kello 18–20 Rikhardinkadun kirjastossa.
Aiheet vielä varmistamatta.

Elokuun terveisin
Maila

Lokalgruppen i Helsingfors

Lokalgruppen i Helsingfors träffas under hösten följande tisdagar
6 oktober 2026
3 november 2026
1 december 2026
Tid och plats, kl. 18–20 i Richardsgatans bibliotek.
Programmet är ännu inte bekräftat.

Augustihälsningar
Maila

Ruusunlehden viime numeron (2/2026) sivulle 5 eksyi virhe:
'Pohjolan kaunottareksi' mainittu ruusu on tietysti 'Pohjolan kuningatar'.

Jäsenyys pohjoismaisissa ruususeuroissa

Maksa jäsenenmaksu ja ilmoita nimesi ja osoitteesi jäsenrekisterin pitäjille niin saat jäsenyyden alla mainittuihin ruususeuroihin.

Muistathan maksaa euroissa ja käyttää IBAN-koodia niin ei tule ylimääräisiä pankkikuluja. Jäsenmaksu on kunkin maan valuutassa, koska valuuttakurssit vaihtelevat.

Finska Rosensällskapet

Finska Rosensällskapet: 35 euro
IBAN FI46 4055 3120 0331 47
BIC-KOD HELSFIHH
Kontaktperson: Leena Voutilainen
jasenasiat@ruususeura.fi

Det Danske Rosenselskab

Enkeltmedlemskab af
Det Danske Rosenselskab koster 350 kr
Kontaktperson: Birgit Højrup
kasserer@detdanskerosenselskab.dk

Garðyrkjufélag Islands

Garðyrkjufélag Islands: 6800 ISK till Garðyrkjufélag Islands (Islands trädgårdsförening) + 1000 ISK till Rósaklubbúr
IBAN: IS30 0512 2600 5701 57016 965-39
BIC-KOD: GLTISRE
Kontaktperson: Elin Helga Gunnarsdóttir
gardurinn@gardurinn.is

Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Genom att betala in medlemsavgiften på något av nedanstående konto och meddela namn och adress till medlemssekreteraren blir du medlem i önskat Rosensällskap.

Kom ihåg att betala i Euro och använda IBAN och BIC-Kod så blir det inga bankavgifter. Avgiften står i det egna landets valuta eftersom valutorna fluktuerar.

Norsk Roseforening

Medlemsavgift: 450 NOK
IBAN: NO60 0530 4408 555
BIC-KOD: DNBANOKKXXX
Kontaktperson: Ingunn Lian Nylund
medlem@norskroseforening.no

Svenska Rosensällskapet

Svenska Rosensällskapet: 250 kr,
Familjemedlemskap 375 kr.
Betala till bankgiro 5035-5973
IBAN: SE19 8000 0815 0569 4446 8336
KOD: SWIFT/BIC: SWEDSESS
Kontaktperson: Karin Wallin
medlemsregistret@svenskarosensallskapet.se

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Perustettu – Grundat 1989

www.ruususeura.fi

Jäsenyydet – Medlemskap

Puutarhaliitto ry

Nordisk Rosenselskab

The World Federation of Rose Societies

Puheenjohtaja – Ordförande

Michael Luther
puheenjohtaja@ruususeura.fi

Taloudenhoitaja – Kassör

Jaana Järvinen/Simetra Oy
jaana.jarvinen@simetra.fi

Sihteeri – Sekreterare

Margareta Hägg
Puh. 040 551 4272
sihteeri@ruususeura.fi

Jäsenrekisterin hoitaja –

Medlemsansvarig

Leena Voutilainen
jasenasiat@ruususeura.fi

Seuran julkaisujen tilaukset – Beställning av

Rosensällskapetets publikationer

tilaus@ruususeura.fi

Verkkosivut – Webbsidorna

Michael Luther
michael.luther@netikka.fi

Facebook ja/och Instagram

Jukka Kallijärvi
jpkarvi@yahoo.co.uk
Puh. 045 884 8686

Nordisk Rosen Information (NRI) -toimittaja/redaktör

Inger Kullberg
inger.kullberg@kolumbus.fi

Helsingin paikallisryhmä –

Helsingfors lokalgrupp

Maila Klemettinen
Puh. 040 838 1497
mailakle@gmail.com

Oulun paikallisryhmä –

Uleåborgs lokalgrupp

Matti Kulju
Puh. 044 335 7440
m.kulju@kolumbus.fi

Pirkanmaan paikallisryhmä

Pentti Säynväjärvi
Puh. 0400 731 399
pentti.saynavajarvi@gmail.com

Aulis Räsänen

allurasanen@hotmail.com

Turun seudun paikallisryhmä –

Åbonejdens lokalgrupp

Päivi Helmiö
pieniruusutarha@gmail.com

Liittyminen, osoitteenmuutos ja eroamisilmoitus

Hae jäsenyyttä täyttämällä verkkolomake seuran sivuilla osoitteessa ruususeura.fi/jasenyys/. Jäsenmaksu vuonna 2025 35 euroa.

Kun muutat, ilmoita jäsenrekisterin hoitajalle vanha ja uusi osoite mahdollisimman pian, jotta saat seuraavan Ruusunlehden oikeaan paikkaan.

Eroamisilmoitus lähetetään niinkään jäsenrekisterin hoitajalle.

Tietosuojaseloste on luettavissa Suomen Ruususeuran verkkosivuilla ruususeura.fi.

Jäsenten tunnussana, joilla pääsee lukemaan Ruusunlehteä verkossa: **IloPPM2010**

Anslutning, adressförändring och anmälan om utträde

Anhåll om medlemskap genom att fylla i formuläret på Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi/sv/, Om oss, Medlemskap. Medlemsavgiften år 2025 är 35 euro.

När du flyttar meddela då både din gamla och din nya adress till den medlemsansvariga så fort som möjligt, för att Rosenbladet skall nå dig på rätt adress.

Anmälan om utträde sänds också till den medlemsansvariga.

Data skyddsbeskrivningen i sin helhet finns att läsa på Finska Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi.

Lösenord för låst material, bl.a. Rosenbladet på webbplatsen: **IloPPM2010**

RUUSUNLEHTI • ROSENBLADET • 3/2026 • 39. vuosikerta – årgång • ISSN 1455-8106

Ilmestymisaikataulu – Utgivning

Lehti ilmestyy helmi-, touko-, syys- ja joulukuussa. / Rosenbladet utkommer i februari, maj, september och december.

Aineisto – Material

Lehteen tarkoitettu aineisto pyydetään lähettämään 1.1., 1.4., 4.8. ja 29.9. mennessä päätoimittajalle.

Tekstit word-tiedostoina sähköpostilla.

Material till tidningen skickas till chefredaktören, och bör vara henne tillhanda senast 1.1., 1.4., 4.8. och 29.9.

Texter som word-dokument via e-post.

Päätoimittaja – Chefredaktör

ruusunlehti@ruususeura.fi

Ilmoitushinnat – Annonsspriser

(värillinen ja mustavalkoinen)

1/1 sivuilla/sidan 5–37 300 €

1/2 sivuilla/sidan 5–37 180 €

1/4 sivuilla/sidan 5–37 100 €

1/1 sivuilla/sidan 38–39 350 €

1/2 sivuilla/sidan 38–39 230 €

Taitto – Ombrytning

Savion Kirjapaino Oy

Paino – Tryck

Savion Kirjapaino Oy, Aleksis Kiven tie 19, 04200 Kerava

www.ruususeura.fi

Ruususeura – Rosensällskapet

[suomenruususeura](https://www.instagram.com/suomenruususeura)

.HV23

PALAUTUSOSOITE – RETURADRESS
Suomen Ruususeura ry
Esikoisentie 7 E 46
00430 Helsinki

'Nils', Spinosissima-ryhmä/gruppen. Kuva/Foto Märtha Vesterback

